

LAISVĖ
Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Telephone: 641-6887
Area Code 212

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Savaitinis
Jungtinėse Valstijose \$12.00
Kanadoje \$15.00
Kitur užsienyje \$15.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 25 centai

PRICE 25 c.

NO. 33 ***** PENKTADIENIS, RUGPJŪCIO [AUGUST] 13, 1982 OZONE PARK, N. Y. 11417 ***** 71-IEJI METAI

KRISLAI

Silver City žmonės "Aukso plaučiai..." Amerikos įtakoje? Nedarbas vis auga

R. BARANIKAS

Minint Hirošimos Dieną šio mėnesio šeštą radasi mažame New Mexico valstijos miestelyje, apie 10,000 gyventojų turinčiame Silver City. Tas miestelis randasi tarp kalnų ir dykumų, žemė čia visai nederlinga, ir "rančerai", kurie pragyvena iš gyvulininkystės, gyvena nukurusiose lūnose, kurios apsuptos senų sudaužytų sunkvežimių, vos pajudinčių surūdijusių automobilių, senų padargų. Visur klajoja liesos, ligotos karvės, kurių rančerai visai neprižiūri—jos pačios turi rasti, kur tik galima, sausos žolės, po lietaus griovyje palikto vandens. Vaziuojant po mažus kelius, pakelyje dažnai matai karvių griaučius...

Praeito šimtmečio pabaigoje čia radosi gausios sidabro kasyklos (iš kur miestelio pavadinimas), bet dabar to metalo rūdos neliko, arba liko tiek mažai, kad jeigu visą dieną sijosi rūdą, uždirbsi du dolerius...

Tai to miestelio mokyklos salėje Hirošimos dieną įvyko paminėjimas. Susirinko liberalinė vietinė inteligentija: du vietiniai gydytojai, keli mokytojai, protestantų pastorius, kelios jaunos porės, kurios čia atvyko iš Rytų didmiesčių ir bando puskukumoje gyventi "arti gamtos,—iš viso apie 30 žmonių.

Keli pažangieji irgi buvo čia: dvi pensininkų šeimos, atvykusios iš Chicagos, kad čia praleisti paskutinius metus ir geriau kovoti, sausame šilume klimata, prieš juos kamuojantį reumatizmą...

Nors mažas, mitingas buvo jaudinantis. Galima buvo jausti, kai termobranduolinio karo baimė dabar apima visus žmones Amerikoje ir, kad jie ryžtasi prieš tokį karą kovoti.

Rugpjūčio mėnesį paskelbta statistika, kad liepos mėnesį bedarbių skaičius šalyje dar labiau pakilo, ir ekspertai jau sako, kad rugpjūčio mėnesį bus dar blogiau.

Komentarų nereikia. Lieka vienas klausimas: kuomet žmonių kantrybė išseks?

Visi žino apie "anglies plaučius" arba "juodus plaučius"—tai liga, kuria per ilgų metų eilę apsirgo tūkstančiai ir tūkstančiai anglikasų, įkvėpudami kasdien anglies dulkes, iki jų plaučiai tiek tom dulkių apsidengė, kad kvėpavimas darėsi sunkus... Mes žinome iš unijų istorijos apie tas sunkias kovas, kurias anglikasai vedė už saugesnes ir sveikesnes darbo sąlygas, taigi už teisę gauti kompensaciją, laisvą gydymą, apsergant "juodais plaučiais".

Dabar iš Montanos ir kitų Vakarų valstijų ateina žinios, kad daugelis aukso kasybų serga "aukso plaučiais"—kaslink plaučių sveikatos, aukso dulkės negeresnės negu anglies—sergantieji turi tą patį negalavimą: sunku

KAD NEPASIKARTOTŲ NEI HIROŠIMA, NEI NAGASAKI!

Vaidas iš New Yorke įvykių demonstracijų, prisimenant prieš 37 metus nuo JAV atominių bombų žuvusius Hirošimos ir Nagasaki gyventojus.

Hirošima.—Prisimindami prieš 37 metus įvykusią tragediją, kada ant šio miesto buvo numesta pirmoji atominė bomba, japonai surengė didžiulę demonstraciją. Ta proga miesto meras Takeshi Araki pareiškė, kad "Hirošima—tai ne tik istorijos liudininkas. Jis yra išliekantis išspėjimas žmonijos ateičiai. Jei Hirošimos likimas kada nors bus užmirštas, bus įrodymas, kad žmonijai ateina galas".

Nagasaki mieste, ant kurio atominė bomba buvo numesta rugpjūčio 9 d., trim dienom praslinkus nuo Hirošimos išbombardavimo, praeties įvykių prisiminti buvo susirinkę tūkstančiai žmonių.

Iškilmės vyko Taikos parke, toje vietoje, kur atominė bomba nukrito. To bombardavimo metu žuvo 74 tūkstančiai žmonių ir apie 75 tūkstančiai buvo sužeisti.

Zuvusiųjų atminimui, o taip pat ir pagerbti tiems 300 gyventojų, kurie žuvo liepos 23 d. potvynio metu, gaudė bažnyčių varpai, buvo sustoję traukiniai, savo kastuvus minutę padėjo į šalį ir darbininkai, kurie riaušėsi po griuvėsius, dar ieškodami potvynio aukų.

Pagrindinę kalbą mitinge pasakė Japonijos premjeras Zenko Suzuki. Jis pareiškė, kad Japonija šventai vykdyt savo nusistatymą ir niekadoms nelaisvės ir patį negamins

atominių bombų, nei sutiks, kad branduolinių ginklai būtų ižvežti.

New York.—Hirošimos ir Nagasaki miestų likimą prisiminė ir amerikiečiai. Čia įvyko demonstracijos ir mitingai. 64 dalyviai buvo sumiti prie Riverside Research Institute, kur vykdomi branduolinio strateginio planavimo darbai.

Demonstruojantis jauniems, dalyvaujant devynioms jų organizacijoms, nekėlė triukšmo, bet tik užbūkavo vartus, vedančius į Institutą, tuo norint praeiviams parodyti, kad ten esama "branduolinio planavimo smegenų centro".

KAS NUŽUDĖ MARILYN MONROE?

Marilyn Monroe

Los Angeles.—Apskrities tvarkytojas Mike Antanovich pareikalavo, kad būtų ištyrinėtos aplinkybės ir priežastis, nuo ko mirė artistė dainininkė Marilyn Monroe.

Tai įvyko kaip tik suėjus dvidešimčiai metų nuo jos mirties. Tada buvo skelbta, jog ji mirė nuo didelės dozės vaistų, bet dabar paaiškėjo, kad teismo tardytojo įstaigos tarnautojas Lionel Grandison buvęs privers tas parašyti fiktyvų pareiškimą, ir esama įtarimo, kad gal čia bus prikišęs savo rankas buvęs prezidento Kennedžio brolis Robertas.

New Yorke dienraštyje Post pastarosiomis dienomis buvo atspausdinta visa serija rašinių iš knygos, pavadintos "Kas nužudė Marilyn Monroe". Jos autorius George Carpozi, Jr., pateikė visą eilę faktų, rodančių, kad artistė mirusi ne savo valia. Jis paskelbė, jog duosias \$10 tūkstančių tam, kas pristatys Marilyn Monroe dienoraštį, kuriame esą aiškiai aprašyti įvykiai, privedę prie jos mirties.

Autoriaus Carpozi teorija yra tokia, kad Marilyn Monroe tapusi nužudyta po to, kai grasinusi paskelbti, jog Robert Kennedy ketinęs skirtis su savo žmona ir žadėjęs vesti, ir kai dar sakiusi, kad ji atskleidianti faktus dėl CIA mokslo nužudyti Fidelį Castro.

Dabar, sakoma, visas Hollywoodas kalba apie tą būsimą bylą, kuri, be abejo, gali būti įdomi, nors jau ir dvidešimt metų praėjo nuo pačių įvykių.

Diplomatinis ginčas

Washington.—Valstybės departamentu atstovai stengiasi sušvelninti padėtį, kuri atsirado, kai Glen Cove meras Alan Parente ir jo vadovaujama miestelio taryba uždraudė Tarybų Sąjungos misijos prie Jungtinių Tautų personalui naudotis plažu ir teniso bei golfo lauku.

Tarybų Sąjunga, iš savo pusės, uždėjo draudimą Amerikos diplomatomas Maskvoje naudotis plažu prie Maskvos upės.

Glen Cove, netoli New Yorke esančioje vietoje su apie 25 tūkst. gyventojų, yra Tarybų Sąjungos misijos būstinė nuo 1950 m., kada tam reikalui buvo nupirkti pastatai su aplinkui esančia 37 akrų žeme. Ligi 1967 m. misija mokėjo taksus miesteliui, bet nustojo, kai JAV pripažino, jog tai oficiali Jungt. Tautų misijos rezidencija. Pagal sutartį su Jungtinėmis Tautomis Amerika tokį statusą turi suteikti visiems JT nariams.

Bet Glen Cove miestelis labai nori pinigų ir sako, kad jam tektų daugiau kaip \$100 tūkstančių per metus, jei TSRS mokėtų. Rugpjūčio 18 d. miestelio mēras kelias iš Washingtono kalbėtis valstybės departamente. Meras graižosi, kad jis reikalaus iš federalinės vyriausybės sumokėti už misijos papildomą policijos apsaugą, už jos personalo naudojimąsi plažu ir teniso ir kitomis aikštelėmis, bei prašysias, kad būtų nuimtas vadinamasis "tax-exempt" statusas.

MIRĖ VINCAS BOVINAS

MIAMI, FLA.

Rugpjūčio 8 d., sekmadienį, ligoninėje mirė Vincas Bovinas, sulaukęs 92 m. amžiaus. Palaidotas ketvirtadienį, rugpjūčio 12 d.

Draugas Bovinas buvo ilgametis "Laisvės" bendradarbis, vienu tarpu dirbo "Laisvės" redakcijoje. Vincas buvo mūsų organizacijos vad. Jo pasigies ne tik miamičiai, pasigies ir visi "Laisvės" skaitytojai.

Reiškiami giliai užuojautą jo žmonai Mitzi, dukrai Frances ir visiems artimiesiems.

"LAISVĖS" KOLEKTYVAS

Atstovų rūmai prieš branduolinio arsenalo užšaldymą

Washington.—Vis tik dviejų balsų persvara, 204 prieš 202, Atstovų Rūmuose pasisakyta prieš branduolinių ginklų arsenalo užšaldymą. Ši rezolucija, jei būtų buvusi priimta, būtų įpareigojusi prez. Reaganą tuojau pat pradėti pasitarimus su Tarybų Sąjunga.

Prez. Reagan labai darbovosi, net asmeniškai skambindamas kongresmenams ir prašydamas balsuoti prieš rezoluciją. Kadangi tik tokia maža persvara, rezolucijos šalininkai, jų tarpe ir Massachusetts senatorius Edward Kennedy, ją žada vėl iš naujo įnešti svarstymui, ir galvoja, jog ji turės šansų praeiti.

Tas pats klausimas bus balsuotojams pateiktas lapkričio referendume septyniose valstijose, kuriose gyvena apie 25 proc. visos Amerikos gyventojų. Šitokią rezoluciją jau yra indorsavusios 199 miestų tarybos, 444 Naujosios Anglijos vietovių tarybos ir įstatymų leidėjai 10-ye valstijų.

Prez. Reagan aiškina, kad būk Tarybų Sąjunga esanti šių ginklų srityje pralenkusi JAV, ir tokio arsenalo užšaldymas dabar pastatytų Ameriką į nelygią padėtį. Jis siūlo, kad pirmą su Tarybų Sąjunga būtų susitarta dėl branduolinio nusiginklavimo.

Tuo tarpu rezolucijos šalininkai tvirtina, kad JAV ir Tarybų Sąjunga dabar tokių ginklų turi maždaug po lygiai.

New York.—AFL-CIO vykdomoji taryba išleido pareiškimą, smerkiantį prez. Reagano ekonominę politiką. Taryba, kuri čia buvo susirinkusi posėdžiui, tvirtino, kad dabartinė administracija atraukia duonos gabalą iš varguomenės ir kemsą ji į turtuolių maišus.

Taryba kreipėsi į JAV Kongresą, kad tasai priimtų specialius bedarbių pašalpos įstatymus 65 savaitių laikotarpiui. Taip pat daugelį ir kitų pasiūlymų Taryba išdėstė savo plane Kongresui. Svarbiausia kalba apie naujų darbų sukūrimą nedarbo palietose srityse bei darbininkų apmokymo programą tiems, kurie neteko darbo dėl moderniosios technologijos pritaikymo darbovietėse.

A. BARKAUSKAS VADOVAVO TARYBINEI DELEGACIJAI

Jakarta, Indonezija.—Su oficialiu vizitu Indonezijoje viešėjo Tarybų Sąjungos parlamentarų delegacija, kuriai vadovavo TSRS Aukščiausiosios Tarybos prezidento pirmininko pavaduotojas, Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos prezidento pirmininkas Antanas Barkauskas.

Aplanke šalies sostinę ir susitikę su parlamento atstovais, svečiai turėjo progos ir pakaliuoti po šalį. Indonezijos spaudoje pačią pabrėžė, kad šis vizitas buvo svarbus žingsnis, plėtojant Tarybų Sąjungos ir Indonezijos santykius.

Pasaulis smerkia Izraelio barbariškumą Libane

Jungtinės Tautos.—Saugumo Taryba daro visas pastangas, kad Izraelis nustotų žudyti Vakarų Beiruto gyventojus ir griauti miesto pastatus. Bet Izraelis išliūliai laikosi savo nusistatymo, dažnai net JAV paremiamas.

Kai Saugumo Taryba balsavo už rezoluciją, kad Izraelis nutrauktų Beiruto blokadą ir sudarytų galimybę ten nugabenti vandens, maisto produktų ir kitų reikalingiausių daiktų, JAV delegacija susilaikė nuo balsavimo. Kai Saugumo Taryba balsavo už tai, kad Izraeliui būtų taikomas ginklų embargo, JAV tą rezoluciją veto. Saugumo Taryba smerkė Izraelį ir už tai, kad neatsitraukia į laikinų pailaubų sutartas pozicijas, Izraelis ir to nesilaikė.

Bet tik Amerika viena stovi Izraelio pusėje, o pasaulio šalių delegatai smerkia Izraelį ir mažai deda vilčių į JAV emisaro Habibo pastangas, kad palestiniečiai kapituoluotų.

Tuo tarpu čia ateina vis daugiau žinių apie pasulyje didėjantį pasipriešinimą prieš Izraelio barbariškumą. Nikaragos revoliucinė vyriausybė nutraukė diplomatinis santykius su Izraeliu ir paskelbė, jog visomis jėgomis remianti palestiniečių teisę į savo valstybę.

Tarybų Sąjungos vadovas Leonidas Brežnevas pasiuntė telegramą Palestinos Vadovimo Organizacijos vadui Yasinui Arafatui, prašydamas perduoti laisvės kovotojams palestiniečiams jo sveikinimus ir pabrėžti jo pasididžiavimą jų didvyriškumu.

Fed. Vokietijoje, Miunchene, Palestinos studentų draugijos suorganizijoje demonstracijoje dalyvavo vokiečių ir arabų jaunimas. Transparentuose buvo išrašyti šūkiai, reikalaujantys, kad Fed. Vokietijos vyriausybė pripažintų PLO, kad būtų užbaigtos Libano žmonių žudynės, kad pasitrauktų Izraelio premjeras Menachem Begin.

Net pačiame Izraelyje žmonės demonstruoja prieš invaziją. Nazareto mieste demonstravo daugiau kaip 25 tūkstančiai žydų ir arabų, kurių tarpe buvo žymių atstovų iš Kneseto (Izraelio parlamento), miestelių ir kaimų burmistrų, gausių atstovų iš tokių miestų, kaip Tel-Aviv, Haifa ir Jeruzalė. Kalbėtojų tarpe buvo ivairių partijų atstovų, net zionistų. Kalbų tema: Užbaigti genocidą Libane.

Iš Tarybų Sąjungos ateinančiomis žiniomis, daugelyje miestų ir kaimų burmistrų, gausių atstovų iš tokių miestų, kaip Tel-Aviv, Haifa ir Jeruzalė. Kalbėtojų tarpe buvo ivairių partijų atstovų, net zionistų. Kalbų tema: Užbaigti genocidą Libane.

Damascus, Sirija.—Daugiau kaip 500 demonstrantų, šaukdami ir nešini palestiniečių kovotojų vėliavas bei transparentus, išiveržė į JAV ambasados kiemą ir nutraukė JAV vėliavą. Patriukšmavę daugiau kaip valandą, jie pasitraukė, išmušę keliolika langų.

je miestų įvyko ir tebevyksta protesto mitingai, reikalaujant, kad Izraelis nutrauktų savo barbariškus veiksmus Libane. Spauda rašė, kad vienas tokių mitingų įvyko ir Lietuvoje, Abingone, kur žmonės buvo susirinkę prie paminklo II Pas. karo nacių aukoms pagerbti.

Gal susitars dėl PLO evakuacijos

Philip Habib

Iš Artimųjų Rytų Amerikos žurnalistas pradėjo siųsti viltingas žinias, kad gal JAV emisaro Habibo planas bus priimtas. Palestiniečių kovotojus iš Beiruto neva sutikę priimti visa eilė arabų valstybių, jų tarpe Sirija, Irakas, Alžirija, Kuvaitas, Pietų Jemenas, Jungt. Arabų Emiratas ir gal Egiptas.

Palestiniečių pasitraukimą iš Beiruto dengs tarptautiniai daliniai, kurių tarpe bus JAV, Prancūzijos ir gal Italijos kariai. Dabar priklauso nuo Izraelio. Jei Beginas vyriausybę tą planą ir priims, tai dar ji nori rezervuoti sau teisę vėl sugrįžti į Beirutą, jei kartais palestiniečiai persigalvotų.

Paryžius.—Vietos žydų bendruomenė pakėlė didelį triukšmą ryšium su teroristų užpuolimu žydų sinagogoje ir restorane rugpjūčio 9 d. Šeši žmonės žuvo ir nemaža sužeistų. Prie Paryžiaus žydų balsų prisidėjo ir Izraelio premjeras Menachem Begin, kaltindamas Prancūziją, kad neteikia žydams apsaugos nuo teroristų. Jis sakė, kad jis kviesias Prancūzijos žydų jaunuosius rūpintis apsauga, jei vyriausybė nieko nenusteiks.

LAISVĖ

LITHUANIAN WEEKLY

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN COOPERATIVE PUBLISHING SOCIETY, INC.

Published Fridays, except in case of holidays

102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.

Established April 5, 1911

ANTHONY BIMBA, Editor in chief

EVA T. MIZARA, Editor & Business Manager

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year \$12.00	United States, per 6 months . . . \$6.50
Canada, Lat. Amer., per year . \$15.00	Canada, Lat. Amer., 6 months . \$8.00
Foreign countries, per year . . \$15.00	Foreign countries, 6 months . . \$8.00

Vaikų išnaudojimas

Net stebėtina, kaip mūsų valdžia žingsnis po žingsnio bando sukurti atgal istorijos ratą, atimti nuo Amerikos darbo žmonių vieną laimėjimą po kito. Paimkime vaikų darbo klausimą. Dar prieš šimtmetį Amerikos organizuotas darbininkų judėjimas pradėjo kovą prieš vaikų išnaudojimą darbuose. Kaip mes visi žinome, tada nebuvo jokių įstatymų arba taisyklių apie vaikų darbą; dar iš Anglijos perkeltos tradicijos vyravo gyvenime, kas reiškė, kad mokyklinio amžiaus vaikai, net dešimties metų amžiaus ir dar jaunesni, galėjo legaliai dirbti fabrikuose, audyklose, siuvyklose, kasyklose, žemės ūkyje, — ir jie dargi galėjo dirbti ilgas valandas. Panašiai kaip Britanijoje, taip Amerikos JV Naujojoje Anglijoje ir kitur vaikai dirbo ilgas valandas audyklose, užimdami suaugusių vietas, bet už daug žemesnes algas. Kasyklose vaikai dažnai buvo naudojami lindimui į sauras požemines gyslas, kur suaugusiems būtų buvę daug sunkiau, — ir taipgi už žemesnes algas.

Cia mes neturime vietos kartoti pilną istoriją, kaip kova prieš vaikų išnaudojimą vystėsi, kiek organizuotas darbininkų judėjimas, unijos, padėjo pastangų, kad apsaugoti darbo žmonių vaikus nuo to pikto išnaudojimo. Užtenka pasakyti, kad prieš 40 metų pagaliau buvo išskovoti įstatymai, kurie bent reguliavo vaikų darbo klausimą. Įstatymas dabar sako, kad tik pradedant su 16 metų amžiaus jaunuoliais juos galima samdyti pilnam darbui.

Dabar Darbo departamentas siūle praveisti įstatymą, pagal kurį darbo valandos gali būti pailgintos 14 ir 15 metų amžiaus vaikams. Įstatymo siūlymas sako, kad to amžiaus vaikas gali dirbti iki 9 valandos vakaro, kas reiškia, bent šešias valandas, nes vaikai baigia mokyklą apie trečią valandą. Kitaip sakant, tokio jauno amžiaus vaikai ir merginios, vidurinių mokyklų mokiniai, galės būti legaliai samdyti atlikti suaugusių darbą, nemokant jiems algų minimumo.

Tai gudrus Reagano pasitarinavimas savininkams, kurie suras dar vieną būdą didinti savo pelnus. Bet kaip Darbo sekretorius pateisina tą siūlomą įstatymą? Jis atsako, kad įstatymas padės palengvinti jaunųjų žmonių šansus gauti darbo.

Bet kokiems galams leisti 14 ir 15 metų vaikams dirbti tokias ilgas valandas po mokyklos valandų, kuomet milijonai 16, 17, 18 ir 19 metų amžiaus jaunuolių desperatiškai ieško darbo? Kaip nurodo pažangus dienraštis "Daily World", 23 nuosimčiai jaunuolių, tai yra, jaunesni negu 20 metų amžiaus, kurie ieško darbo, jo negali rasti, o Juodųjų jaunuolių tarpe tas darbo ieškanciu ir negaunančiu sudaro net 52 nuosimčius — daugiau negu pusę!

Tokiai tragiškai padėčiai viešpataujant, Reagano administracija ima ir meta į darbo rąką dar milijonus jaunų žmonių, kurie faktinai dar turėtų turėti pakankamai laiko pamokų priruošimui, skaitymui, žaidimui . . .

Bet, kadangi daugelyje šeimynų padėtis tokia sunki, tai tie vaikai ieškos darbo — ir savininkai tuomi naudosis. Taigi, Reagano administracija vis labiau išsidrąsina ir vis atviriau stumia mūsų šalį į tamsius praeities laikus. Kas galėjo įsivaizduoti keli dešimtmečiai atgal, kad Jungtinėse Valstijose bus atgavintas vaikų darbas? Ir kas galėjo tikėtis, kad tas žingsnis bus sutiktas palyginamai tyliai iš organizuotų darbininkų pusės?

Prancūzija sako: ne

Prancūzijos valdžia paskelbė, kad ji neklausys Washingtono ir nesustabdys vamzdžių ir turbinų siuntimo Tarybų Sąjungai dėl dujotiekio iš Sibiro. Kaip žinia, Tarybų Sąjunga pasirengusi eksportuoti gamtiškas dujas iš Sibiro į Vakarų Europą. Planas yra baigti tą didelį projektą 1984-ais metais, kuomet TSRS galės tiekti Vakarų Europai net 1,100 milijonų kubinių pėdų dujų per metus.

Tas bendradarbiavimas tarp Tarybų Sąjungos ir Vakarų Europos labai nepatiko Reaganiui ir jis stačiosiai ėmė ir "uždraudė" Vakarų Europai, ypatingai Prancūzijai, pildyti kontraktus. Pateisinimas buvo, kad tie gaminiai Prancūzijoje fabrikuojami pagal JAV patentus ir JAV turi teisę spręsti, kad juos parduoti ir kam ne. Bet tas žūlus įsimašymas į vidurinius Prancūzijos reikalus labai įpykino visą politinių pakraipų prancūzus, — nuo komunistinio organo "Humanite" iki pačių dešiniausių laikraščių visi reikalavo, kad valdžia pasakytų ne Washingtonui. Dabar Prancūzijos premieras Pierre Mauroy paskelbė, kad Washingtono reikalavimas atmetamas. Ko daugiau, jis paskelbė, kad Prancūzija tarėsi su kitais Vakarų Europos kraštais, ir jie pritarė Prancūzijos stoviu.

Tai nemanas smūgis Reagano politikai, smūgis ne tik iš praktiško, bet ir iš ideologinio taško. Washingtonas turės pasimokinti, kad Vakarų Europos sąjungininkus galima diriguoti tik iki tam tikro laipsnio, — tiek ir ne daugiau. Ypatingai svarbu, kad Pariziu šiuo klausimu pritarė net Londonas, — mat, ir ponias Thatcher nusibodo paklusniai vykdyti kiekvieną Washingtono diktatą . . .

Lietuvos mokslininkų darbai

Pagiriamasis žodis "šarvui"

Atrodytų, kas gali būti tvirtiau už metalą? Tačiau ir metalinis daiktas, veikiamas išorinės aplinkos, anksčiau ar vėliau pradeda rūdyti. Šio reiškinio — korozijos nuostoliai liaudies ūkiui milžiniški. Apskačiuota, kad nuo jos kasmet prarandama daugiau kaip dešimtadalio per tą laiką išgauto metalo.

Kova prieš koroziją — viena svarbiausių problemų, kurią jau kelis dešimtmečius gvildena Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Chemijos ir cheminės technologijos instituto kolektyvas. Už šios srities darbų gauta daugiau kaip šimtas išradimų, jie plačiai taikomi praktikoje. Be vilniečių sukurtų apsauginių dangų ir jų padengimo technologijų, šiandien sunku įsivaizduoti didžiausių TSRS automobilių gamyklų, staklių gamyklų konvejerių darbą. Vien "Likondos" ir "Limeodos" gamos dangos, kuriomis "apvelkamos" metalinės detalės, šalies mastu duoda keliolikos milijonų rublių ekonomiją per metus.

Dabar Lietuvos mokslininkai tarė naują žodį kovos prieš koroziją programoje. Instituto laboratorijos vadovas, chemijos mokslų daktaras S. Chotianovičius ir Lietuvos TSR Mokslų Akademijos prezidentas, chemijos mokslų daktaras J. Matulis sukūrė technologijas, leidžiančias patikimai apsaugoti brangias elektronines detales platinos, paladžio ir rodžio plėvelėmis. Jų ieškojimai įvertinti šių metų Lietuvos TSR valstybine premija.

Mūsų darbas pasitarinaus tolesnei mokslo ir technikos pažangai, — sako S. Chotianovičius. — Ypač jis svarbus sudėtingos, labai tikslios aparatūros ir prietaisų gamybai, kosminei technologijai. Jau šiandien, vos spėjęs "palikti" instituto laboratorijas, naujas metodus pradėtis naudoti dvilikoje stambių TSRS gamybinių susivienijimų, gamyklų.

Kompiuteriai tarnaus patikimiau

Vilnius, "Sigmos" gamybinis susivienijimas. Šis adresas šiandien gerai žinomas daugelyje Tarybų šalies pramonės įmonių, mokslo tyrimo centrų. Ir ne tik todėl,

kad susivienijime pagamintos elektroninės skaičiavimo mašinos yra aukšto techninio lygio, kad jos padeda spręsti labai svarbius gamybos tobulinimo uždavinius. Jau geras dešimtmetis, kai iš čia po broliškas respublikas, užsienio šalis sklinda garsas apie gamybininkų . . . mokslininkų tyrimus. Vienas brandžiausių įmonės specialistų darbų šiemet įvertintas Lietuvos TSR valstybine premija.

Susitikti su premijos laureatais — skaičiavimo mašinų specialaus kontravimo biuro darbuotojais buvo ne taip jau paprasta. Mat didžiąją dalį laiko dabar jie praleidžia komandiruotėse: padeda elektroninės technikos kūrėjams taikyti savo sukurtas naujoves.

Dar kurdami pirmąją skaičiavimo mašiną "Rūta", susidūrė su kompiuterių patikimumo problema, — pasakoja vienas iš premija pažymėto darbo autorių, technikos mokslų kandidatas V. Samuitis. — Teko išaiškinti nemaža reiškinį, dėl kurių elektroninės mašinos retkarčiais padaro klaidų. Juos pavadinome aplinkos elektromagnetiniu užterštumu. Kitaip sakant, dirbdamos ESM, pačios trukdydavo sau, nes sukurdavo žalingus elektromagnetinius impulsus. Teko patiems sukurti sistemas, kurios tuos trukdžius sumažino daugiau kaip dešimteriopai.

Tyrinėjimų rezultatai iškart susidomėjo daugelio šalių specialistai. Jais jau dabar naudojasi Bulgarijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Rumunijos organizacijos, kuriančios naujos kartos kompiuterius. Darbu ekonominis efektas — labai didelis. Vien "Sigmos" susivienijime ju pritaikymas kasmet sutaupo beveik pusantro milijono rublių.

Vilnius ir Kaunas, Maskva ir Novosibirskas, Voronežas ir Kijevas — į daugelį šalies miestų nusidriekė vilniečių inžinierių, mokslininkų kūrybinės komandiruotės maršrutai. Broliškių respublikų pramonės įmonėms, konstravimo organizacijoms jie padeda kurti ateities mašinas.

Nuo automatų iki robotų
Mašinų devynių šlove
pelnė automatizuotos linijos,
kurias pradėjo gaminti Kap-

suko TSRS 50-mečio maisto pramonės automatų gamyklai. Naujieji įrengimų kompleksai šalies maisto pramonės įmonėse patys ruošia pusfabrikačius, sudeda juos į polietileno plėvelę, pašalina iš paketų orą. Taip "aprengti" maisto produktai ilgiau negenda, išlaiko gerą skonį savybės.

Tai tik vienas iš kelių mūsų įmonėje daromų fasavimo automatų, — pastebi įmonės direktorius, 1982 metų Lietuvos TSR Valstybinės premijos laureatas J. Šeškevičius. — Jie padeda automatizuoti sunkius ir varginančius produktų fasavimo darbus. Kasmet kapsukiečių išleidžiama technika šalies įmonėse pavaduoja po 15-20 tūkstančių prityrusių darbininkų.

Kapsuko automatai — glaudaus Kauno Antano Sniečkaus polittechnikos instituto mokslininkų ir įmonės specialistų bendradarbiavimo rezultatas. Si draugystė jau tęsiasi vos ne dvi dešimties metų. Daugelis dabartinės instituto įpakavimo automatų mokslinio tyrimo laboratorijos darbuotojų yra dirbę Kapsuko įmonėje, gerai žino automatų gamybos technologiją. Štai pirmasis laboratorijos vadovas, technikos mokslų daktaras V. Židonis šioje įmonėje ir pradėjo savo mokslinę karjerą: čia jis paruošė kandidatinę disertaciją, rengė daktarinę . . .

Kai žvelgi į lygiomis eilėmis išrikiuotus fasavimo automatų, už kurių sukūrimą ir gamybą grupei mokslininkų ir inžinierių paskirta Lietuvos TSR valstybinė premija, neatrodo, kad ši technika būtų labai sudėtinga. Iš tikrųjų yra kitaip. Visos mašinos yra labai aukšto techninio lygio, už jų sukūrimą gauta 60 išradimų. Labai gero įvertinimo lietuviški automatai susilaukė tarptautinėse parodose ir mugėse. Pasaulinius standartus atitinkančius automatus perka daugiau kaip dvidešimt užsienio šalių firmų.

Dabar Polittechnikos instituto mokslininkai kartu su Kapsuko gamyklos specialistais pradėjo naują darbų etapą. Kuriami pramoniniai robotai ir manipulatoriai, kurie maisto pramonėje dirba fasuotos produkcijos krovėjais ir transportuotojais.

Romualdas Česna

"It's our modern peace keeping force - keeping out peace through force."

Telegrama iš Lietuvos

FELIKSO PAŽUSIO LAIDOTUVES

Tarybų Lietuvos sostinės visuomenė rugpjūčio penktą į paskutinę kelionę palydėjo Lietuvos Komunistų Partijos revizijos komisijos narį, Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatą, respublikos žurnalistų sąjungos valdybos sekretorių, Lietuvos telegramų agentūros ELTA direktorių Feliksą Pažusį.

Antakalnio kapinėse prie kapo duobės įvyko gedulo mitingas. Apie Felikso Pažusio gyvenimo kelią, jo žurnalistinę ir visuomeninę veiklą kalbėjo vyriausybės laidotuvių komisijos pirmininkas, "Tiesos" laikraščio redaktorius Albertas Laurinčiukas, Lietuvos KP CK propagandos skyriaus vedėjas pavaduotojas Rimgaudas Mališauskas, Eltos direktoriaus pavaduotojas Balyš Bučelis, Tasso atstovas Stepanas Germanas.

Feliksas Pažusis gimė 1934 metais Kaišiadoryse darbininko šeimoje. Baigęs Kaišiadorių vidurinę mokyklą,

studijavo Vilniaus universitete žurnalistiką. Dar būdamas studentu jis pradėjo dirbti "Valstiečių Laikraščio" redakcijoje, po to buvo skyriaus vedėjas, redkolegijos narys. Nuo 1969 metų dirbo Lietuvos KP Centro Komiteto propagandos ir agitacijos skyriuje.

1978 metais Feliksas Pažusis paskiriamas Lietuvos telegramų agentūros ELTA direktoriumi. Būdamas respublikos žurnalistų sąjungos valdybos sekretoriumi, nuolat rūpinosi jaunų žurnalistų ugdymu, jų profesinio meistriškumo kėlimu. Jis pats daug rašė spaudoje, išvertė į lietuvių kalbą keletą tarybinių rašytojų knygų.

Už aktyvų dalyvavimą respublikos visuomeniniame ir kūrybiniame gyvenime Feliksas Pažusis apdovanotas Tautų Draugystės ordinu, medaliais.

Tarybų Lietuvos žurnalistų šeima neteko talentingo žurnalistinio, kuklaus ir nuosirdaus draugo.

V. Petkevičienė

NAUJOS KNYGOS

ISLEIDO "MINTIS"

"Zigmą Angarietis" (277 psl.). Tai straipsnių ir atsiminimų apie žymų Lietuvos ir tarptautinio revoliucinio darbininkų ir komunistinio judėjimo veikėją Zigmą Angarietį rinkinys. Jame atskleidžiama Z. Angariečio asmenybė, jo didžiulis įnašas Lietuvos darbo žmonių revoliucinio judėjimo istorijoje, politinės ir visuomeninės minties, literatūros kritikos, publicistikos aruodas.

Pirmojoje knygos dalyje sudėti žymių Tarybų Lietuvos visuomenės ir kultūros veikėjų jubiliejiniai pranešimai ir mokslininkų straipsniai, įvairiapusiai gvildinantys Z. Angariečio visuomeninę-politinę veiklą, jo filosofines, ekonomines, estetiškes pažiūras. Antrojeje dalyje

Salyje neregėtai išsiplėtė antikarinis judėjimas, kurio dalyviai reikalauja uždrausti branduolinį ginklą, apriboti ir sumažinti ginkluotę. Petičija su šiais reikalavimais pasirašė 32 milijonai žmonių. Japonijos visuomenė plačiai pritaria TSRS įsipareigojimai nepanaudoti pirmajai branduolinio ginklo, remia Tarybų Sąjungos pasiūlymus parengti ir taikyti pasitikėjimo priemonės Sachalino salos šelfe eksploatuoti — padarys daug žalos Japonijai negu Tarybų Sąjungai.

lyje, greta dviejų apybraižų apie Z. Angariečio revoliucinio darbo pradžia, jo paties parašytos plačios autobiografijos, yra skelbiama devytniolikos revoliucinio judėjimo Lietuvoje dalyvių, buvusių Z. Angariečio bendražygių ir kovos draugų, atsiminimai apie jį. Knyga iliustruota nuotraukomis.

Feliksas Bieliauskas. "Artilerijos generolas" (116 psl.). Biografinė apybraiža apie generolą majorą Joną Žiburkų. Autorius nuotraukomis iliustruotoje knygoje parodo šlovą kariškio kelią nuo Raudonosios Armijos Zemaičių pulko savanorio iki artilerijos generolo majoro.

Juozas Manišis. "Aktualios gamybos efektyvumo problemos" (126 psl.). Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Ekonomikos instituto direktorius, ekonomikos mokslų daktaras Juozas Manišis knygoje aptaria aktualias visuomeninės gamybos efektyvumo didinimo problemas, taip pat kai kuriuos praktinius ekonomikos valdymo tobulinimo klausimus, remiantis Lietuvos TSR sukauptu patyrimu.

"Čia priejo Kindziulis" (160 psl.). Si knyga yra pasakojimų apie Kindziulį — pamėgtą lietuvių humor personažą — rinktinė. Išmoningasis Kindziulis — tai herojus, kurį rugpjūčio mėnesio 13 d. rašė L. Dockienė

Pažadai ir realybė

Sukako dveji metai nuo to laiko, kai į valdžią atėjo dabartinė Japonijos liberalų demokratų partijos vyriausybė. Susumuodama ministro pirmininko D. Sudzuki kabineto valdymo rezultatus, Japonijos buržuazinė spauda kaip reta vienžanis pažymi, kad tai buvo "dveji nusivylimų ir apgautų vilčių metai".

Užėmęs vyriausybės vadovo kreslą 1980 metų liepos mėnesį, Sudzukis iškilmingai pažadėjo vykdyti savo politiką, laikydamasis "santarvės" su liaudimi ir opozicinėmis partijomis principo, išvesti šalį iš užtesusios depresijos, ekonominės ir finansinės krizės, garantuoti Japonijos saloms taiką ir saugumą. Nė vienas iš šių pažadų, konstatuoja laikraštis, taip ir nebuvo realizuotas.

"Komercinė konjunkūra blogėja, svarbiausiose Japonijos pramonės šakose vis labiau smunka gamyba, smarkiai paaštrėjo užimtumo problema". Taip vertinama padėtis ekonominio planavimo valdybos pranešime. Opiausia, pažymi pranešimo autoriai, yra nedarbo problema. Aiškiai sumažintas statistikos duomenimis, beveik

1.5 milijono žmonių sudaro "nereikalingų" armiją. Nedarbas ypač skaudžiai atsiliepa jaunimui, sudarančiam trečdalį "rezervinės" darbo armijos.

Sprendžiant iš užsienio prekybos ir pramonės ministerijos duomenų, Japonijoje jau ketvirtas mėnuo iš eilės smunka pramonės gamyba. Krizė apėmė mašinų gamybą ir elektrotechnikos pramonę. Kritiška padėtis susidarė metalurgijos, naftos chemijos, celuliūzės ir popieriaus, cemento ir tekstilės pramonės šakose. Iki pastarojo laiko klestėjusioje automobilių gamybos pramonėje produkcijos gamyba palyginti su 1981 metų balandžio mėnesiu sumažėjo 4,5 procento.

Nuolat didėja Japonijos valstybės skola. Kaip apskaičiavo ekonomistai, šių finansinių metų pabaigoje ji bus didesnė kaip 90 trilijonų jėnu. Priminsime, kad 1980 metais Sudzukis žadėjo "sugrąžinti finansinę padėtį ir likviduoti valstybės skolą be mokesčių padidinimo". O visiškai neseniai finansų ministerija, tariamai siekdama sumažinti didžiulį valstybinio biudžeto deficitą, parengė

planą, numatantį įvesti naujus ir padidinti esamus gyventojų mokesčius.

JAV spaudimu Japonijos valdantieji sluoksniai didina ginkluotę ir plečia karinį bendradarbiavimą su Washingtonu. Reagano administracija reikalauja, kad Japonija išpareigotų patruliuoti komunikacijas 1,000 mylių zonoje nuo Japonijos salų. JAV siekia, kad Tokijas padidintų įnašus Amerikos kariuomenei išlaikyti Japonijos teritorijoje ir sustiprintų karinius pasirengimus. Japonijos vyriausybė labai mielai atsiliepija į šiuos reikalavimus. Nors ekonominė padėtis sunki, ateinančiais metais numatyta padidinti karines išlaidas 7.34 procento ir "gynybos biudžetą" iki 2,776 bilijonų jėnu.

Tik dėl vieno Japonija nenusileidžia: nesutinka imtis griežtesnių ekonominių sankcijų prieš TSRS. Japonijos sostinėje pabrėžiama, kad Washingtono uždraudimas naudoti pagal Amerikos licenzijas pagamintus įrengimus bendram Japonijos ir Tarybų Sąjungos projektui realizuoti — naftos ir dujų atsargoms Sachalino salos šelfe eksploatuoti — padarys daug žalos Japonijai negu Tarybų Sąjungai.

Realybė žymiai sudėtingesnė, bet kas toliau?

1. Kas iš to, kad Trakai priklauso Lietuvai?

Kas čia atrodo nepaprasto—tikra kasdienybė: apsilankyti Trakuose. Per metus senąja Lietuvos sostinę aplanko apie 400 tūkstančių turistų. Tarp jų—ir užsienio lietuviai. Dažnas tautietis, apsilankęs Lietuvoje, užsuka į Trakus, aplanko pilį. Ir kas tokiu atveju čia nepaprasto, ką čia galima sugalvoti? Trakai labai gražūs, Trakai brangūs savo praeitimi, savo restauruotąja pilimi, Trakai... Na, žodžiu, dažnas pasakys—Trakai, ir tiek. Lankė juos tautietiai jau prieš dvidešimt ir daugiau metų, lanko ir dabar—apsiprato tiek, kad, rodos, ir kelionių išpūdžiuose nėra ką pasakyti, kuo išskirti...

Taip ir būtų likę, jeigu į šį įprastą dalyką nebūtų viena sykį staiga rimčiau pažvelgęs žinomas išsiviejęs veikėjas, kuris sykį, turistinės viešnagės metu, užsuko į Trakus. Argi jis iki tol nežinojo Trakų istorijos ir dabarties? Žinojo, tik buvo užsiėmęs kitais savietoliniais rūpesčiais, tad neateidavo į galvą susimąstyti: o kas būtų buvę su Trakais, jei ne Tarybų Sąjunga? Bet reikėjo iš arti pajaukti Trakų dvasią, ir užplūdo žymiai gilesnės mintys, negu įprato apie Lietuvos dabartį reikšti... Argi pamatė jis ką nors kito, negu kiti užsienio lietuviai pamato Trakuose? Ne, tą patį. Ir vis dėlto pažvelgė į Trakų situaciją giliau, net labai šviežiai, tiek rimtai, kad padarė staiga tokią apibendrinančią išvadą apie Tarybų Lietuvą: "Gan primityvūs mūsų sukurti Lietuvos dabarties modeliai nebeatitinka žymiai sudėtingesnei realybei".

Sis žmogus ne naujokas Tarybų Lietuvos gyvenimo stebėjimuose ir komentaruose. Būtent tokių ir sukurtą daugelis primityvių tarybinio gyvenimo modelių. Tad jo garbei tenka priskirti sugebėjimą pripažinti viešai vieną iš esminių savo mąstymo apie dabarties Lietuvą klaidų. Sis galvojantis vyras—vienas iš pagrindinių "Akiračių" redaktorių Z. Rekašius.

Kuo privertė apsilankymas Trakuose jį viešai prisipažinti dėl antiarybinėje išsivijoje susikurtų dabarties Lietuvos modelių neatitikimo žymiai sudėtingesnei realybei? Pirmiausia—pats Trakų likimas. Iš tikro, galvok šiaip, galvok taip, o lietuviški Trakai, šiandieniniai Trakai (kaip ir Vilnius, Druskininkai, Klaipėda, Varėna ir kt.) be Tarybų Sąjungos lemiamos, principinės pagalbos nebūtų nei Lietuvos miestu, nei lietuviški, tokie, kokie dabar yra. Ir Z. Rekašius pagrįstai susimąsto: o kas atsitiktų su senąja Lietuvos sostine, tokia mums brangia ir vienintele, jei Trakai nepriklausytų šiandien Lietuvai? Senas, aiškus klausimas, bet, deja, retai, pernelyg retai susimąstoma svetur dėl jo esmės. Z. Rekašius atsitiko lyg tam Newtonui, padariusiam atradimą bežiūrint į krinantį obuolį: anas šitiek matė, kaip krinta nuo medžio obuolys, o nesusiėmė—kodėl, o juk iki Z. Rekašiaus Trakuose tiek daug lankėsi Amerikos lietuviai, tik ne vienam, net intelektualiausiame, neatėjo į galvą viešai susimąstyti ir apie tai parašyti spaudoje!

Tiesa, ir šiuo atveju nacionalistinė pasaulėžiūra neleidžia iki galo padaryti patriotines išvadas: taip, jei Z. Rekašius žino, ką reikėtų Trakams pilsudkininkų ir jų įpėdinių valdymas, jis turėtų

taip pat pasakyti, kad pastaraisiais metais antitarybinėje emigracijos spaudoje, tame tarpe "Akiračiuose", suklebėjusios simpatijos antisocialistinei kontrrevolucijai Lenkijoje yra priešiškos ir visiška priešingos dabartinei Trakų situacijai. Juk neatsitiktinai toji kontrrevolucija nuolatos su pagarba prisimena būtent buvusį Lenkijos diktatorių, vadinasi, jos tikslai nieko bendro su lietuvių etnografiniais, istoriniais, kultūriniais, žodžiu, apskritai—nacionaliniais—interesai neturi. Argi tai nematyti iš "Akiračių" pasikalbėjimų su socialistinės Lenkijos priešais, peršamais ir "laisvės kovotojų" pavyzdžius, argi tai neliudija padažnėjęs pagarbūs J. Pilsudskio paminėjimas "Drauge", "Aiduose" ir kitur, argi Z. Rekašius neturi pakankamai faktų, kad lietuvių išsiviejęs antitarybininkų mylimi lenkų reakcininkai, tame tarpe ir bažnytinė hierarchija, namie ir svetur į Trakų ir panašius reikalus (pavyzdžiui, kad ir Seinų kraštą) žiūri visai ne taip, kaip ir "Akiračių" redaktorius norėtų? Bet čia norint būti nuosekliu Trakų problemoje Z. Rekašius ir jo draugams reikia žengti neįmanomą žingsnį...

2. Kas iš to, kad komunistai atstatė Trakų pilį? Yra toks posakis: pasakė A, tai tark ir B. O jis ypač primintinas antrajai, svarbiausiai, Z. Rekašiaus temos daliai, kuri labiausiai ir paklatino intelektualą pareikšti, jog—"Gan primityvūs mūsų sukurti Lietuvos dabarties modeliai nebeatitinka žymiai sudėtingesnei realybei".

Ką jau klerikalai ar reorgai, lygiai taip pat liberalai nuolatos zyzia apie tariamą rusinimą, Lietuvos praeities niekinimą ir panašius dalykus, kai tik jie "susirūpina" dėl tautos reikalo. O štai Z. Rekašius apsilankė Trakuose, ir lyg jį kas atbloškęs būtų: kam reikėjo tarybinėje santvarkoje imtis tokio brangaus ir sunkaus darbo, kaip Trakų pilies atstatymas? Juk čia akivaizdu: tai būtent Lietuvos istorijos, o ne kieno kito garbės paminklas. Atstatyti Trakų pilį, ją lanko šimtai tūkstančių turistų. Argi turistiniai maršrutai į Trakus ribojasi vien atkurtos architektūros ir gamtos apžiūrėjimu? Tas ir yra, kad ne! Kiekvienas turistas, kiekvienas atvykęs į Trakus, sužino būtent apie Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės praeitį, apie jos kovas ir valdovus, apie garbingiausius lietuvių tautos istorijos puslapius. Tad kaip suderinti pasakas apie tariamą tarybinės santvarkos priešiškomą patriotiniams lietuvių tautos interesams, tame tarpe—pagarbai praeičiai, su realybe, liudijančia, kad Tarybų valdžia (ir būtent ji!) atstatė, skirdama didžiules lėšas ir jėgas, Trakų pilį, kad ją lankantys svečiai iš visos Tarybų Sąjungos ir užsienio kraštų galėtų klausytis pasakojimų apie buvusią galingą Lietuvos valstybę ir jos garbingus valdovus?

Iškėlus Z. Rekašiaus garbei šį esminį, principinį klausimą, liečiantį nacionalinę politiką Tarybų Sąjungoje, socialistinėje santvarkoje, šalyje, kuriai vadovauja komunistai, jam pačiam tektų spręsti ir esminį klausimą dėl komunistų nacionalinės politikos, apskritai dėl tautinio gyvenimo. Tačiau ir čia jis sustoja pusiaukelėje, te-

pripažinęs, jog antitarybiniai dabarties Lietuvos gyvenimo modeliai sudaryti nesutariant jiems su mūsų tautos būtis realybe.

O jį tai tokia, kad intelektualiam žmogui, jeigu jis iš tikro sąžiningas, doras ir patriotas, padaryti šį "atradimą" nereiškia tik pirmąjį skiemėnį išstarti, ant antrojo prisiverčiant užsikirsti arba tiesiog užsikostėti. Jei norėtų "Akiračiai" visą žodį išstarti vyriškai ir sąžiningai, tektų jau prisipažinti, kad visos antitarybinės jų kalbos dėl tautos likimo reikalų yra pagrįstos melagingais šablonais, prieštaraujančiais realybei. O jei jau dorai lygins, tai tuoj pat suprasi, kad tarybiniais metais lietuvių kultūroje valdžios pagalba atlikti patys vertingiausi darbai, kad komunistų politiką nukreipta ne prieš tautų kultūrą, o skirta jos ugdymui!

Tad kam reikėjo, p. Rekašiau, atstatyti Trakų pilį, kam reikia joje nuolatos ir kiekvienam priminti senąją Lietuvos valstybę?

Jeigu jau šis faktas sužadino tokią pagrįstą susimąstymą, tai reikia pabrėžti, kad jis—ne vienintelis. Priešingai—vienas iš daugelio, nors ir savo mastais ypač įspūdingas! Ir antras: jis, kaip ir kiti vertė jo "A" turti "B", kai sąžiningumo ar objektyvumo dėlei imiesi pačių iškalbingiausių palyginimų.

Ar, pavyzdžiui, galėtų "Akiračiai" ir Z. Rekašius pateikti sąrašą pavyzdžių, kur kada amerikiečiai (panašioje, žinoma, jų supratimu, situacijoje) parodė tiek pagarbos ir rūpinimosi mažos tautos praeities paminklu? O gal be abstrakcijos apsisieime, gal palyginime su kita Lietuvos santvarka, kuri liberalams daug miesnė, negu dabartinės Lietuvos?

Taigi—buvo ir Kauno pilis, ir Biržų, ir Raudonės, ir dar kelios. Trakais, Vilniumi ar Medininkais nereikėjo rūpintis—nepriklausė. Bet juk ir tos pilys buvo apeleistos, griuvo ir iro. Komunistams reikėjo ne tik Trakų pilį atstatyti, bet dar pasipūpinti Kauno, Raudonės, Raudondvario ir kitų pilių sugrąžinimu gyvenimui; dabar atgimsta ir Biržų pilis. O kiek tai kainuoja! Ir vis palidijimui apie garbingą Lietuvos praeitį!

Ką čia pilys! Ištiesi senamiesčiai, ansambliai, kvartalai. Ir vis lietuvių garbei.

Bet gal sakys kas nors: ką čia ir restauravimai, atstatymai, juk viskas gali priminti praeitį, bet naudotis atkurta senove gali kiti. Žino, kad ne taip yra, ir irodinėti nereikia, bet dėl visa ko vis dėlto dar keletas ir kito pobūdžio pavyzdžių Z. Rekašiaus tolesniam susimąstymui dėl melagingų modelių ir realybės sustiprinti.

Kam reikėjo komunistams steigti Lietuvių kalbos ir literatūros institutą, kuriam taip ir nesurado lėšų "patriotinė" valdžia iki 1940 m.? Juk jo paskirtis aiški: didelis valstybės išlaikymo ir vien tik lituanistikai pasišventusių žmonių būrys privalo (!) pastoviai ir nuolatos leisti vis naują mokslinę literatūrą, skirtą lietuvių kūrybai ir kalbai tyrinėti. To tiesiog reikalaujama, tai visai skatinama. Argi šiaip sau iš nacionalinės saviveiklos, per paskirų pasišventėlių entuziazmą (kaip buvo iki 1940 m.) atsirado mokslinės gramatikos, didieji žodynai, gausybė akademinų studijų ir visa tai, ką išsiviejęs kultūrininkai vadina "lituanistikos auksinis amžius"? Ir Tarybų valdžiai sąlygas sudarant, ir reikalaujant! Koks tikslas, p. Rekašiau, dirbant šį darbą?

1982 metų LTSR valstybinių premijų laureatai

Paskelbtos 1982 metų literatūros ir meno premijos. Apie laureatus pasakoja Lietuvos TSR valstybinių literatūros ir meno premijų komiteto narys, Lietuvos TSR kultūros ministro pirmasis pavaduotojas D. Trinkūnas.

— Lietuvos TSR valstybinė premija A. Pociui paskirta už rinktinę "Išskridę iš lizdo". Ją sudaro apsakymai iš septynių jo knygų, išleisti per dvidešimt penkerius kūrybinio darbo metus. Savo apsakymuose rašytojas labai gražiai ir tiksliai vaizduoja žmonių tarpusavio santykius, lakoniškai, raiškiai perteikia herojų vidinį pasaulį. A. Pocius nemaža dėmesio skiria pokario metų klasiškos kovos temai, jos įkūnijimui visada ieškodamas naujų situacijų.

A. Zurbai premija paskirta už apsakymų vaikams rinkinį "Išmeskit narvelį" ir romaną jaunimui "Integras". Šie kūriniai ryškiai atskleidžia autoriaus talentą, sugebėjimą teisingai pavaizduoti vidinį vaiko ar paauglio pasaulį. Kritikų nuomone rašytojo apsakymai artimi ir suprantami ikimokyklinio ir jaunesnio mokyklinio amžiaus vaikams.

Premijuotoje R. Pakalniškio knygoje "Lietuvių poema" nuodugnai nagrinėjama kūryba tokių mūsų lyrynių epinių ir lyrynių poemo autoriu, kaip S. Nėris, T. Tilvytis, V. Mykolaitis-Putinas, E. Mieželaitis, A. Miškinis, Just. Marcinkevičius, A. Baltakis, A. Zukauskas, A. Mikuta, M. Karčiauskas, V. Bložė, S. Geda ir kiti. Kritikos knyga pasižymi kvalifikuota analize, svariais ir pagrįstais apibendrinimais.

Akademinio operos ir baleto teatro vyriausiojo dirigento, Lietuvos TSR liaudies artisto J. Alekso diriguojami spektakliai išsiskiria labai aukštu meniniu lygiu. Jis dalyvavo statant tokius spektaklius, kaip G. Verdžio "Don Karlas", E. Balsio "Kėlonė ir Tilžė", D. Puccinio "Madam Butterfly", ir "Tosca", V. Barkausko "Legenda apie melė", P. Čaikovskio "Eugenijus Oneginas", R. Štedrino baletą "Ana Karenina" ir kt. Jo iniciatyva pirmą kartą Lietuvoje nema-

ža atlikta simfoninių kūrybinių. Su darbštaus ir kūrybingo lietuvių dirigento talentu turėjo galimybių susipažinti Maskvos, Leningrado, Tallino, Minsko, Rygos, Uljanovsko, Vokietijos Demokratinės Respublikos gyventojai—koncertų lankytojai. Už darbus akademiniam operos ir baleto teatre, ilgametę aktyvią kūrybinę dirigento veiklą jam paskirta LTSR valstybinė premija.

Respublikos liaudies artistas R. Adomaitis dirba Lietuvos TSR akademiniam dramose teatre, dažnai vaidina kino filmuose. Ryškus talentas ir didelis darbštumas padėjo jam sukurti tokius sudėtingus vaidmenis, kaip Mindaugas ir Mažvydas poeitinėse Just. Marcinkevičiaus dramose. Junas Gabrielis Borkmanas J. Ibseno dramoje. Tai tikrai didelis scenos meistras—viso tarybinio teatro meno pasididžiavimas.

Respublikos nusipelnusio meno veikėjo V. Valiaus kūryboje reikšmingą vietą užima grožinės literatūros iliustracijos. Subtiliai iliustruodamas literatūrinį veiksma, dailininkas atskleidžia skaitytajam savą pasaulio suvokimą. Labai gero įvertinimo jis susilaukė ir jo estampo ciklas "Vilniaus architektūra" bei Vilniaus universiteto interjera puošianti freska "Metų laikai" K. Donelaičio kūrybos motyvais.

S. Kuzma premija yra pelnęs už dekoratyvines skulptūras, skirtas Tarybų Lietuvos miestams ir kaimo gyvenvietėms papuošti. Iškilusi virš Lietuvos TSR akademinio dramos teatro jo skulptūrinė kompozicija "Mūsų šventė" suteikia visam pastatui ypatingo iškilmingumo. Silutės rajono TSKP XXV suvažiavimo tarybinio ūkio Juknaičių gyvenvietei jis yra sukūręs labai įvairaus plastinio sprendimo darbu.

Jonas Dainius Aleksas

Algimantas Pocius

Stanislovas Kuzma

Algimantas Zurbai

PLESRUS ŽVERIS

Daug kas prisimena plėšrų žvėrį, Kurį tada Hitleriu vadino. Jis kėsinosi į liaudies gėrį. Ir negarbingą baigtį pažino.

Vanďalinas Jūnevičius

Naujas vyskupas Lietuvoje

Liepos 25 d., sekmadienį, Kauno katedros bažnyčioje įvyko naujo katalikų bažnyčios vyskupo konsekracija. Penktuoju vyskupu Lietuvoje tapo Telių vyskupijos ir Klaipėdos prelatijos valdytojas Antanas Vaičius. Popiežiaus Jono Pavolo II pavedimu naujajį vyskupą pašventino Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas, Kauno arkivyskupijos apaštališkasis administratorius vyskupas Liudvikas Povilonis. Jam asistavo Panevėžio vyskupijos apaštališkasis administratorius vyskupas Romualdas Krikščiūnas ir Kairiadorių vyskupijos apaštališkasis administratorius vyskupas Vincentas Sladkevičius.

Vyskupas Antanas Vaičius gimė 1926 metų balandžio 5 d. Skuodo rajono Geiduičių kaime, valstiečių šeimoje. 1943-1951 metais mokėsi Telšiu ir Kauno kunigų seminarijose. 1952 metais tapo Plungės bažnyčios vikaru, 1954-1959 metais—Tauragės rajono Zygaičių bažnyčios klebonu. 1973-1975 metais ėjo Telšiu kurijos kanclerio pareigas, o nuo 1975 metų buvo Telšiu vyskupijos ir Klaipėdos prelatijos valdytojas. Pamaidumu, nuosirdumu jis pelnė ne tik savo parapajiečių, bet ir Lietuvos dvasiškijos pagarbą.

Konsekracijoje taip pat dalyvavo vyskupas Julijonas Steponavičius, iš visos respublikos suvažiavę tikintieji. A. Degutis

BULGARIJOS BALDŲ PARODA

Vilniuje gegužės 18—25 d. bulgarų baldierių rodė savo gaminius. Bulgarijos baldų pramonė—labai išvystyta liudies ūkio šaka. Didelė dalis gaminių eksportuojama. Pagrindinis ekspozicijos partneris—Tarybų Sąjunga, kuriai šiais metais bulgarai perdus baldų už 37,5 mln. rublių. Bulgarijos baldus perka ir kapitulinės šalys—Vakarų Vokietija, Švedija, Prancūzija ir kt. Lietuvoje tokia paroda buvo surengta pirmą kartą. Atidarančią parodą, BLR miškų ir miško pramonės ministro pavaduotojas N. Todorovas pasakė, kad jie tikisi užmegti su lietuvių specialistais glaudžius santykius. Svečiai lankėsi įvairiose gamylose, susitiko su lietuvių baldininkais.

KALBA VAIKAI

"Tarybinė Moteris"

Algiukas Sernas svečiuojasi kaime pas senelį Sideravičių. Čia dažnai apsilanko senelio kaimynas, pavarde Lape. Neseniai pabuvojęs zoologijos sode, Algiukas pasakoja seniams savo išpūdžius. — Mačiau Serną, mačiau Lape, tik Sideravičius nebuvo...

B. SIMANAVIČIENĖ

Mažoji Gabija emė knygas iš spūntos, vartė jas ir krovė šalia savęs. Nemažai prikrovusi, kreipėsi į senelę: — Senelė, pažaiskime eņukę ir senelę. — Pažaiskime. — Tu būk eņukė, o aš senelė. Gerai? — Gerai. — Anūkele, sudėk knygeles į spintą! — pasakė Gabija

V. RANDIS

Prie lango sėdi keturmetis Arūnėlis. Už lango traktorius lygina kelią. Arūnėlis ir sako: — Mamyte, traktorius pravaikšų daro. N. MARCISKAUSKIENE

Rasėle „Nenoriu prausitis Vanduo būtų geras, jei nebūtų šlapias“

Jonukas guodžiasi draugui: — Kodėl nekuriame filmą „tik vaikams“, Draugau čia ne beda. — Aš tai, eidamas į kiną, tevelius palieku pas kaimynus...

N. LAURINAITIENE

Mergaitė vis klausinėja: — Kur yra vištų ligoninė? — Kada žirafa įtrauks savo ištemptą kaklą atgal? — Kokios spalvos bus mano gimimo diena? — Kodėl muses ir bitės visą laiką dau- nuoja? Ar jos neužkimsta? — Ka jai į tai atsakyti?

N. PALILIONIENE

Regimantas Adomaitis

Vytautas Baltramiejus Valius

Ričardas Leopoldas Pakalniškis

Remkite Laikraštį "Laisve"

Vytautas Užgiris

Rugpjūčio 4 d. LTSR nusipelnusiam žurnalistui Antanui Zokui sukaks 80 metų.

Savo gyvenime aš patyriau karčią darbo žmogaus dalią kapitalo valdomose šalyse. Šiandien ir norėčiau čia nors suglausti pasidalinti tuomi, kas pergyventa, permąstyta, už ką kovota.

Augau nedidefeje kumečio šeimoje. Varginas buvo gyvenimas vaikystės metais, ne geresnis jis tapo ir užaugus. Tevas ilgėsi laiką kumečia-vo Palazduonio dvare, ne per toliausia nuo Cėkiškos miestelio. Mano tėvai, kaip ir kiti kumečiai, nors dirbdavo nuo saules patekėjimo iki pačios vėlomos, gyveno skurdžiai. Kai paaugau, tevai net neturėjo kuo manęs apmokyti, kad galėčiau lankyti pradinę mokyklą.

Mokyti labai norėjau. Retkarčiais vis pagalvoju, koks tai didelis kontrastas su dabartimi, ir kaip graudu darosi išgirdus, kad šiandien šeštokas ar septyntokas mokinukas, turintis gražiai apmokyti, jau nebepasiekia daugiau mokyti. Taip, laikai labai skirtingi, nes buržuazinėje Lietuvoje ponams reikėjo daugiau piešinių negu mokinių. Tada buvo taip vadinami „nepriklausomos Lietuvos“ laikai.

1926–1927 metais jau vyko plati lietuvių emigracija į Pietų Ameriką. Vilijonaičio propagandos apgautas iš Palazduonio jau buvo iškeliausias kelios šeimos. Mano tėvai irgi paėmė keliauti. Tevas visą laiką svajojo apie nuosavą žemės sklypą, tai gal ten, manė, jį įsigysias. O tada iš Kauno vis sklido masinantys gandai apie Brazilijoje besikuriančią lietuvišką žemdirbių koloniją „Nova Lituania“ — „Naujoji Lietuva“. Motina tada sirgulavo ir kelionę į „pasakų šalį“, kur esą ir ant medžių auganti duona, teko atidėti.

Susikroviau menką mantą į paties pasidirtą skrynutę ir vienas išvykau svetur laimės paieškoti. Atvykęs į San Paulą, pamaciau gyvenimą visai kitokią, negu skelbė Kaune esančių kompanijų agentai. Neradome Brazilijoje nei žadėtus geroves, laisvės, nei žemės. Radome tik žiaurią darbo žmogaus išnaudojimą. Susitikome taip pat ir su pabėgėliais iš tos „Nova Lituania“ kolonijos, apie kurią jie su siaubu akyste kalbėjo, kad gyventi tokiam gyvatyne negalima.

Ateiviams mieste apsigaboti beprasmiška, nes jokio darbo negaudavo. Kaip ir daugelis kitų, buvau priverstas vykti į tolimą San Paulo valstijos vietovę, į cukranendrų plantaciją. Ten, nors ir labai stengiausi, bet nepajėgiau išdirbti ilgiau kaip pusmetį. Sunkiai dirbome nuo tamos iki tamos, o atlyginimas buvo labai menkas. Plantatorius krautuveje maisto prekių kainos labai dideles. Mat plantatorius pelyndavosi ne tik iš mūsų liejamo prakaito, bet ir iš uždirbtų pinigų. Teko bėgti iš ten.

Ilgesnį laiką pasibastęs, pagaliau susiradau pastovesnio darbo didelėje alaus darvykloje San Paulo mieste. Dirbdavome kasdien po 9 valandas, bet uždarbio pakakdavo tik apmokėjimui už butą ir valgį. Norint šiek tiek sutaupti drabužių, tekdavo nuo burnos nutraukti. Apie teatrą ar kiną nebuvo ko nė žalvoti.

Išdirbau toje darvykloje apie ketvertį metų ir buvau išvartytas. Priežastis — buvau policijos suimtas ir tris mėnesius kalintas už komunistinę veiklą. Nuo to laiko mano gyvenimas — tai pažangaus darbininko gyvenimas. Vėl klajones ieškant darbo ir vėl areštas. Šįkart teko iškėsti policijos budelių

Mano lūkesčiai išsipildė Tarybų Lietuvoje

Revolucinio judėjimo Brazilijoje ir Urugvajuje dalyvis Antanas Zokas nuėjo sudėtingą kovotojo už laudies laisvę kelią. 1927 m. emigravęs į Braziliją, dirbo cukranendrų plantacijoje ir San Paulo gamyklose, spaustuose. Keisdamas žiaurį darbo žmogaus išnaudojimą, jis anksti įsijungė į revoliucinę veiklą: dalyvavo pažangųjų Pietų Amerikos lietuvių darbininkų organizacijose, įstojo į Brazilijos komunistų partiją. A. Zokas kelis kartus buvo kalintas, tačiau nepasitraukė iš revoliucinės veiklos kelio.

Grįžęs į Tarybų Lietuvą, dirbo „Tiesos“ redakcijoje, buvo renkamas respublikos Aukščiausiosios Tarybos deputatu. Jam suteiktas respublikos nusipelnusio žurnalisto garbės vardas.

Dabar, sulaukęs aštuoniasdešimties metų, Antanas Zokas dalyvauja visuomeniniame gyvenime, kiek leidžia sveikata rašo. Spausdiname jo pasakojimą apie sunkią darbo žmonių padėti kapitalo šalyje.

žiaurius kankinimus. Bet žvalgyba manęs nepalaužė, tik ištrėmė į Urugvajų. Sanpauliškų draugų paragintas po kurio laiko slapta sugrįžau atgal, išmokau raudžių rinkėjo amato ir trejus metus dirbau laikraščio „Mūsų žodis“ nelegalioje spaustuvelyje.

Tada San Paule jau buvo įsikūrusi stambi lietuvių kolonija. Tautiečiai gyveno net penkiuose miesto rajonuose, arčiau savo darbuvičių. Ten prasidėjo ir kultūrinė bei visuomeninė veikla.

Lygtai prieš 50 metų, 1932-aisiais, tautininkai su klerikalais, melagingai įskundę policijai, likvidavo pirmąjį pažangų kolonijos sambūrį — „Susivienijimą lietuvių Brazilijoje“, kuris leido savaitinį laikraštį „Garsas“. Kelias laikraščio darbuotojų buvo suimti ir ištrėmti iš Brazilijos. Tai buvo patys pirmieji treminiai, be jokios kaltės taip žiauriai nubautsi.

Kas buvo tos niekšybės iniciatoriai? Nagi tautininkai su klerikalais. Bet pažangūs lietuviaviečiai, turintys aukštą mokslus baigusiu judašimčių, ištrėmtųjų vietas stovdavo nauji draugai siekti užsibrėžto tikslo.

O hitlerininkams užnuošul Tarybų Sąjungą ir mes dar stipriau suglaudėme savo eiles. Tada labai stigo gerės informacijos, todėl buvo nuspręsta išleisti savo nelegalų laikraštį. Vėl teko eiti į pogrindį, ir 1942 metais kolonijoje pasirodė „Tiesos“. Tos sanpauliškos „Tiesos“ surinkau ir išleidau numerius. Redkolegijoje buvome trise: A. Marmja (1949 m. rugsėjo 25 d. policijos nudydintas Tupano mieste), J. Jukubka ir aš.

Antisras pasaulinis karas baigėsi — fašizmas sutriuš-

bei internacionalistinį bendradarbiavimą. Kad tai nekludė vienai partijai vystyti savos kovos metodus, turintį revoliucinę teoriją naujomis išvadamis, išbandyti juos praktinėje veikloje, kad tai nėra „Sokimas pagal vieną dūdėlę“, ar pagal „komandą iš Maskvos“, kaip kad tvirtina buržuaziniai propagandistai.

Pastaraisiais metais, atėjus Washingtono ir valdžią kraštutinėms dešinioms jėgoms su Ronaldu Reaganu priešakyje, šios atakos itin sustiprėjo. Atsigavęs nuo taip vadinamojo „Vietnamo šoko“, nusprendęs, kad įtampas mažėjimas pasaulyje jam labai neparankus, Amerikos monopolistinis kapitalas bando atgaivinti „šaltojo karo“ laikus, bėpencedentiškai didina ginklavimosi varžybą, tuo bandydamos įtvirtinti savo užimamas pozicijas ir užkirsti kelią bet kokiems galiams pasikeitimams. Šių tikslų siekiant ir buvo padėtas naujas „kryžiaus žygis“ prieš Tarybų Sąjungą bei socializmo stovyklą, o kartu prieš nacionalinio išsivadavimo judėjimus, pastaraisiais metais padariusius imperiakizmui nemažą nuostolių. Pakanka prisiminti atsilikusias šalis, nusikračiusias užsienio monopolijų eksploatacijos ir pasirinkusių socialistinės orientacijos kelią — Etiopija, Angola, Mozambika, Afganistana. „Jokių permainų!“ „Jokių naujų Iranų ar Nikaragvų!“ — kietai nutarė Washingtonas, prisimines tuos gerus laikus, kai jis pretendavo į pasaulio žandaro vaidmenį. Taip prasidėjo naujas kovos prieš socializmą ir demokratiją etapas, prisidengęs kovos prieš tarptautinį terorizmą lapeliu.

O dabar pasidomėkime, kas Amerikos supratimu yra „teroristai“? Tai visų pirma, tvirtina Washingtonas, Palestinos išsivadavimo organizacija, aktyviai kovojanti už Palestinos arabų teises. Amerikiečiai demonstratyviai ignoruoja tą faktą, kad šią organizaciją oficialiai pripažįsta kaip teisėtą ir vienintelę palestiniečių tautos atstovę Jungtinių Tautų Organizacija, dauguma ne tik

„trečiojo pasaulio“, bet ir išsivysčiusių Vakarų šalių. Apšaukdamas palestiniečius „teroristais“, Reagano administracija naiviai tikisi išvengianti teisingo šios sunkios problemos sprendimo. Girdi, tegu jie džiaugiasi gavę „ribotą autonomiją“, nes ir jos nėra verti. Tačiau stručių elgesį prisimenanti politika tik didina besaikį Izraelio apetitą ir dar labiau aštrina krizę Artimuosiuose Rytuose.

Kita organizacija, Washingtono įtraukta į jį sudarytą „teroristų“ sąrašą — Pietvakarių Afrikos laudies išsivadavimo organizacija, žinoma pasauliui SVAPO vardu. Būtent ji jau 15 metų su ginklu rankose kovoja už Namibijos laisvę, būtent ją Jungtinių Tautų Organizacija oficialiai pripažino esant vienintele teisėta namibiečių atstove. Išgirdę tokį Washingtono sprendimą, Pretorijos rasistai neslėpė savo džiugavimo ir ta proga tuojau pat įvykdė seriją teroristinių aktų prieš Angolą ir kitas kaimynines šalis. „Teroristais“ išvadino Jungtinės Valstijos ir Afrikos Nacionalinį kongresą, kovojantį prieš baltuosius rasistus pačioje Pietų Afrikos Respublikoje. Ta pačia logika remdamesi, amerikiečiai į savo „juoduosius sąrašus“ tuojau pat įtraukė Farabundo Marti nacionalinio išsivadavimo frontą Salvadore, kovojantį prieš reakcinę chuntą, apšaukę „teroristais“ Nikaragvą, dešimtis demokratinių organizacijų, kovojančių prieš fašistines chuntas Čilėje, Gvatemaloje, Paragvajuje, Honđūre ir kitur. Kaip matome, Washingtonas neslepia savo simpatijų patiems žiauriams režimams, kruvinu teroru užgaunantiems bet kokius opozicijos pasireiškimus. Juos jis teroristais nevadina. Kodėl?

Kazys Bagdonavičius

Išskatinės žuvys gyvenusiai jūros gėlmės prieš milijonus metų, domina ne tik paleontologus. Estijos TSR MA Geologijos instituto specialistams, sudarantiems naujų iškasenų žemėlapi, suakmenėjusių žemųjų jūros gyventojų likučiai padeda nustatyti nuogulų amžių.

Terorizmo krikštateviai — kas jie?

Štai jau antri metai Vakarų buržuazinės masinės informacijos priemonės atkakliai platina Washingtono gamybos klastotę, esą Tarybų Sąjungą ir kitos socializmo šalis, besidangstydamas tarptautinio solidarumo ir proletarinio internacionalizmo lozungais, faktiškai ginkluoja, remia ir palaiko „tarptautinį terorizmą“.

Nieko naujo šiuose imperializmo apologetų užsiuolimuose nėra. Proletarinis internacionalizmas, tarptautinis darbo žmonių solidarumas visada jiems buvo tarsi šapas akyje. Vienais metais atakos prieš šiuos marksistų principus kiek apmirdavo, kitais vėl sustensyvėdavo, tačiau jos nesiliovė niekada. Keisdavosi tik kovos metodai, argumentai, falsifikacijų turinys, bet tiksliai likdavo visada tie patys — ar nacionalizmo, ar revizionizmo, ar „eurokomunizmo“, ar kitokio „izmo“ pagalba išmušti šį ištis galingą ginklą iš darbo klasės rankų, supjudyti broliškas komunistų partijas, nukreipti jas liberaliojo reformizmo keliu.

O dabar trumpai pasidomėkime, kuo gi remiasi internacionalizmas šiandien? Ar nepakito jo turinys per tą laikotarpį, kuris šiandien skiria mus nuo šūko „Visų šalių proletarus, vienykitės!“ gimimo dienos? Atsakymas labai paprastas — internacionalizmas šiandien remiasi tuo pačiu, kuo ir vakar: supratimu, kad pagrindiniai darbo laudies interesai visame pasaulyje sutampa. Kadaisė Vladimiras Leninas suformulavo šią išvadą: „Internacionalizmas darbas tėra vienas ir tik vienas: tai pasiaukojimas darbas revoliuciniam judėjimui ir revoliucinei kovai savoje šalyje išvystyti, rėmimas — propaganda, pritarimas, materialiai tokios pat kovos, tokios pat linijos, ir tik jos vienos, visose be išimties šalyse“. Visada ir visur, kiekviename komunistų tarptautiniame forume, kiekviename suvažiavime, pasitarime ar konferencijoje užakentuojama, kad būtina visokeriopai saugoti šiuos principus, nuolat stiprinti ir plėsti tarptautinį solidarumą

„terorizmo krikštateviai“, bet ir išsivysčiusių Vakarų šalių. Apšaukdamas palestiniečius „teroristais“, Reagano administracija naiviai tikisi išvengianti teisingo šios sunkios problemos sprendimo. Girdi, tegu jie džiaugiasi gavę „ribotą autonomiją“, nes ir jos nėra verti. Tačiau stručių elgesį prisimenanti politika tik didina besaikį Izraelio apetitą ir dar labiau aštrina krizę Artimuosiuose Rytuose.

Kita organizacija, Washingtono įtraukta į jį sudarytą „teroristų“ sąrašą — Pietvakarių Afrikos laudies išsivadavimo organizacija, žinoma pasauliui SVAPO vardu. Būtent ji jau 15 metų su ginklu rankose kovoja už Namibijos laisvę, būtent ją Jungtinių Tautų Organizacija oficialiai pripažino esant vienintele teisėta namibiečių atstove. Išgirdę tokį Washingtono sprendimą, Pretorijos rasistai neslėpė savo džiugavimo ir ta proga tuojau pat įvykdė seriją teroristinių aktų prieš Angolą ir kitas kaimynines šalis. „Teroristais“ išvadino Jungtinės Valstijos ir Afrikos Nacionalinį kongresą, kovojantį prieš baltuosius rasistus pačioje Pietų Afrikos Respublikoje. Ta pačia logika remdamesi, amerikiečiai į savo „juoduosius sąrašus“ tuojau pat įtraukė Farabundo Marti nacionalinio išsivadavimo frontą Salvadore, kovojantį prieš reakcinę chuntą, apšaukę „teroristais“ Nikaragvą, dešimtis demokratinių organizacijų, kovojančių prieš fašistines chuntas Čilėje, Gvatemaloje, Paragvajuje, Honđūre ir kitur. Kaip matome, Washingtonas neslepia savo simpatijų patiems žiauriams režimams, kruvinu teroru užgaunantiems bet kokius opozicijos pasireiškimus. Juos jis teroristais nevadina. Kodėl?

Kazys Bagdonavičius

Išskatinės žuvys gyvenusiai jūros gėlmės prieš milijonus metų, domina ne tik paleontologus. Estijos TSR MA Geologijos instituto specialistams, sudarantiems naujų iškasenų žemėlapi, suakmenėjusių žemųjų jūros gyventojų likučiai padeda nustatyti nuogulų amžių.

PIRMĄ KARTĄ PANEVĖŽYJE

Daug kartų viešėjau Lietuvoje, bet nė sykį nepasitaikė progos užsukt į žymų miestą Panevėžį. Tad nutariau iš anksto pranešt savo geram draugui, muzikos mokytojui ir dideliam Panevėžio miesto patriotui, Juozui Sleniui, apie savo planus. Nežilgo gau nu atsakymą ir visų dviejų dienų programą, pilnai ir kruopščiai sutvarkytą kad galėčiau kuo daugiausiai pamatyti.

Tiesa, kai su Viktoru Bekeriu iš Vilniaus atvykome į Panevėžį, palydint „Tėviskės“ Draugijos atstovai Algii Kustai, prie viešbučio jau su gėlėmis laukė Juozas Slenis ir miesto Vykdomojo Komiteto pirmininko pavaduotojas drg. E. Sruogis. Išsikūrimė gražiam „Nevežio“ viešbutyje ir iš čia vykome į „Stumbro“ restorano svečių kambarį, kur sočiai papietavome.

Pagal programą, pradėjom ivairius susitikimus. Pirmiausia nuvykome į Jono Svedo pedagogines muzikos mokyklą, kurioje ruošiamos vaikų darželio auklėtojos ir vaikų darželių muzikos mokytojos, o taip pat chorvedė ir instrumentalistai. Prie durų mus pasitiko mokyklos direktorius A. Valančius, jo pavaduotojas ir „Ekran“ gamyklos pučiamųjų orkestro vadovas, ir liaudies operetes teatro meno vadovas ir dirigentas D. Baltrekas. Taip pat pasveikino Panevėžio miesto seniausias muzikos veikėjas, muzikos patriarchas LTSR nusipelnė meno veikėjas M. Karka.

Mus tuoj nuvedė į aktų salę, kur klausėmės vaikų darželių ruošiamų muzikos mokytojų merginų choro. Dirigavo drg. A. Piragyte ir mokslėivės-diplomantės. Choras padainavo įvairių gražių dainų. Po to buvome pakviesti į direktoriaus kabinetą, kur direktorius mums smulkiai papasakojo apie mokyklą. Pasirodė, kad mūsų palydovas Juozas yra baigęs šią mokyklą 1953 metais. Mus pavaišino kavute ir vėl kėlėmės į salę kur klausėmės „Ekran“ gamyklos nusipelnusių dainų ir šokių ansamblio choro ir liaudies instrumentų orkestro repetitijos. (Choro vadovė E. Tursienė, orkestro V. Starškis). Abu koncertus Viktoras išrašė į juosele. Visiems atlikėjams ir vadovams padėkojome ir išvykome į vaikų lopšelių darželį „Snaigė“.

Darželyje mus pasitiko maloni vedėja A. Andriūnienė, o darželio vaikučiai, vadovaujami jaunos muzikos vadovės A. Mikolaitienės mums padainavo gražių dainelių (tarp jų girdėjome ir J. Slenio dainelę „Mūsų pilis“). Po programos pats kompozitorius prisėdo prie piano ir padainavo keletą savo naujų dainų.

Buvome vėl pakviesti prie vaišių stalo. Ir čia mums įteikė suvenyrų. Padėkojome ir atsisveikinome, taip pat ir su mažaisiais vaikučiais ir išvykome į pionierių stovyklą „Trimitas“, esančią 25 kilometrai nuo Panevėžio.

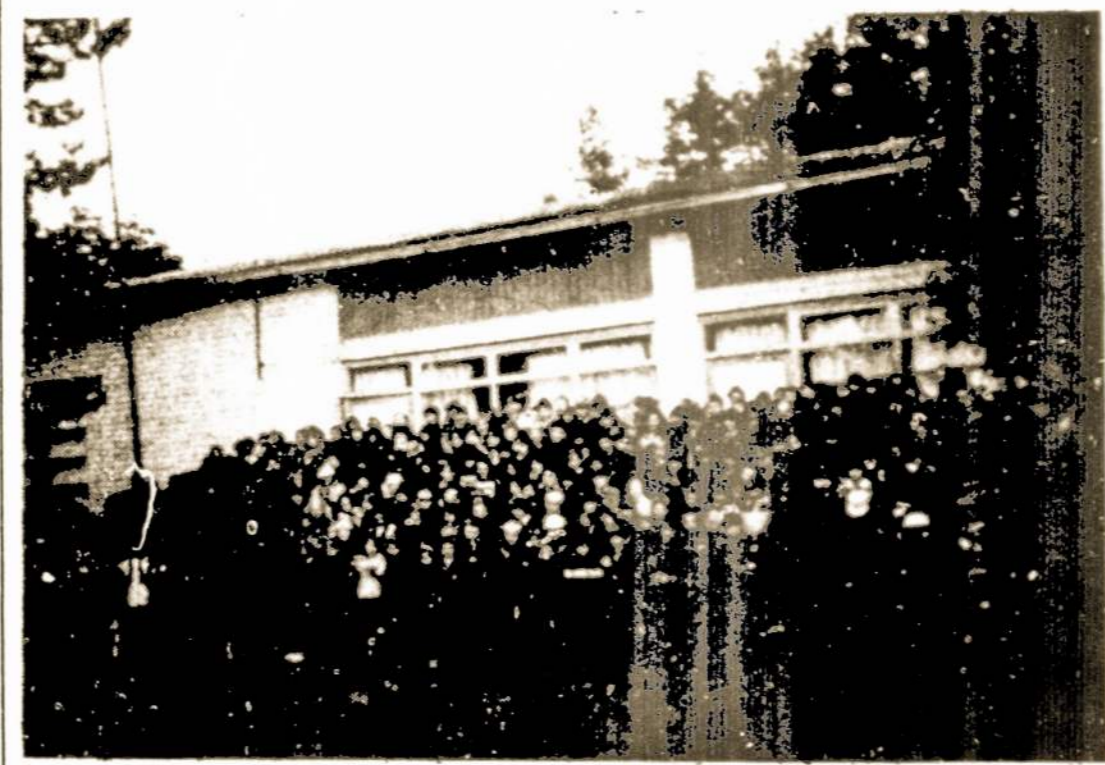
Čia mus sutiko stovyklos viršininkė V. Juknienė ir vaikučiai kurie, mūs laukė prie klubo vartų. Vėliau visi 8 vaikučių būriai susirikiavo ir padainavo savo būrio dainų (iš jų penkios parašytos J. Slenio, kuris jau trečius metus darbuojasi tos stovyklos muzikos vadovu).

Pabaigoje visi stovyklautai padainavo bendrą stovyklos dainą „Liepsnokite, laužai“ (žodžiai ir muzika taipgi Slenio). Viršininkė pakvietė svečių kambarį kur ir vėl buvome pavaišinti.

Grįžtant į Panevėžį, prava-

Jono Svedo pedagogines muzikos mokyklos choras su mokytoja dirigente A. Piragyte.

Pionierių stovyklos „Trimitas“ vaikučiai su stovyklos muzikos vadovu Juozu Sleniu.

žiuvom pro „Ekran“ gamyklą (ji gamina televizorių ekranus), pro miesto parką, didžiulį dramos teatrą (jo artistai tuo metu gastroliavo Vilniuje) ir vėl nuvykome į svečius pas Nelę ir Juozą Slenius. Drg. Juozas parodė savo turtingą muzikinę kolekciją: 1200 įvairių šalių pašto ženklų su muzikos tema ir 500 ženklukų. Užėjo „Lietkabelio“ gamyklos jauna choro vadovė N. Adanaseva ir toliau kalbėjome apie muziką ir meną.

Rytojaus dieną viešbutyje prisistatė vėl mūsų gerasis draugas Juozas. Su juo išvykome apžiūrėti liaudies menininko K. Nemenio sodybos ir muziejaus. Sodyba labai gražiai sutvarkyta apsuodinta įvairioms gėlėms, medeliais ir paties padarytomis medžio skulptūromis. Dabar vyksta ir miesto vykdomojo komiteto rūmus, kur mus pasitiko pirmininkas drg. Br. Kačkus, jo pavaduotojai V. Juknevičius, E. Sruogis,

sekretorius A. Marcinkevičius ir kiti. Pirmininkas įdomiai papasakojo apie Panevėžio miestą ir prie kavutės pasikalbėjome. Prie išvykimo ir vėl buvome apdovanoti gėlėmis ir suvenyrais.

Dar turėjome truputį laiko užsukt į didžiulį linų kombinatą „Linas“. Mus pasitiko susivienijimo generalinis direktorius drg. A. Saldukas ir jo pavaduotoja A. Mašlylėnė. Jie mums aprodė kombinatą, ir papietavome „Nevežio“ restorane, svečių kambariame. Ir čia mus apdovanojo jų gamintais lininiais audiniais.

Vykdami atgal, dar pasukome pro Panevėžio geležinkelio stotį, gamyklos imonijų rajoną, pro stadioną, kur kasmet vyksta Dainų Šventė, ir papietavome „Nevežio“ restorane, svečių kambariame. Atsisveikinom su drg. Sleniu ir gražiu Panevėžio miestu ir pro Anykščius išvykome į Vilnių.

Mildred Stensler

JUOZAS MACEVICIUS

Akistata

Tiek metų sunkiai dirbau. Pagaliau kažkokio rūmo kontūrai ryškėja. Galejo būt geriau arba dailiau, — Nesmerkit, — kas išėjo, tas išėjo.

Vienodai ir nuobodžiai gyvenu — Kasdien su sažine akis į akį. Nepaisau jau klaukingų akmenu, Kurie kaip lėkė į mane, taip lėkia.

Zinau, kad atsiras ranka taikli Ir vieloj kada nors paklos iš karto. Bet man ieškoti priedangų kely Ir per vėlu, ir, aišku, nebeverta.

Koks skirtumas kada ir kaip tas smūgis kris — Peiliu į nugarą arba šūviu į veidą. Mirtis lig laiko painioja duris, O kas uždraus jai išlaisyti klaidą?

Kažkam į albumą

Prašau dar kartą — atsimink, Kada manęs čia nebebus, — Vaivorykštę ir upės vingį, Kur mudu buvom neturtingi, O vis delto labai laimingi, — Kai duona ir vanduo perpus.

Dar prisimink rugpjūčio dangų, Naktis kaip atlasas švelnias Ir ant širdies padėjus ranką, Sakyk man — ar čia dalgės žvanga, Ar beldžiasi lemtis į langą, O gal mirtis? — Tai jau manęs.

Vadinas, mūsų dienos baigės, Ir tuoj nutruks gyva gija, Galbūt švelnumo neatlaikius, O gal tiesiog atėjo laikas, Kad žvaigždės tarpsta tarsi snalgės Juodam rugpjūčio danguje.

KAN

Reiškiame goj ir jo d paslaugiai r J. Da J. Sk K. Z K. A L. P. P. L.

Lotyr be a

Lotynų Ameri mažiau kaip milijonų vaikų iki penkiamžiaus, kurie, likimo valiai, duoną miestų gamdami batus, dirbavaisyu pardavėja.

Apie tai kalb paskelbėtame priešė vėrgija ži sėms ginti pranešimo autoriai, vargas ir skurd tėvus mesti va Lotynų Ameriko šalyse, kur daug nų, vaikai dažnais vergais.

Lotynų Amer padėtis itin sunk žumės jie dirba jų sveikatai dar su suaugusiais. Savaime kyla ar Lotynų Amer netekę elementa mo sąlygu ir žmō turi teisę į pers

OPERACIJI

Kauno klinikin kardiochirurgai į šalyje atliko šrd ja visiškai nauj elektros impulsu. —64 metų koluku nodaro krasto kontroliniam laik tas į namus.

Komentuodama joje, TSRS mediu akadēmijos ir pondentas, prof Breckis Elton ko tui papasakojo: — Yra nemaž kurie nuolat pasikartojančių priepuoliu — uma dažne. Nereit gelbėti gali tik Reikia perpausti ką vadinama H ir širdies ritmas

Kathy Blackburn atrodė, kad atga valstijos aukščia prašymo sugražir iš jos todėl, kad j

Susipažinkime

Danutė Naikutė

Tai keturmetė Danutė Naikutė iš Middletown, Conn. Si nuotrauka padaryta Tarybų Lietuvoje ir tilpo "Gimtojo Krašto" viršelyje Danutei su motina Nijole viešint ten šią vasarą su grupe Aido Choro ir "Laisvės" ekskursantu. Danutė gerai kalba lietuviškai ir sako Lietuvai jai labai patiko.

LANCE VENTA

Šioje nuotraukoje matome Lance Ventą, kuriam gruodžio mėnesyje sueis keturi metai. Lance yra mūsų veikėjų Povilo ir Nelės Ventų anūkas. Niujorkiečiai pažįstame Lance, nes jo tėvai Paul ir Roslyn Ventai ne kartą buvo su juo mūsų pobūviuose.

AUKOJA "LAISVĖ"

Prisiminimui mūsų mielos brolienės ir marčios MYLDOS ŽUKIENĖS aukojame "Laisvėi" \$100. Ji mirė Gulfport, Florida, liepos 25 d. Mūsų mielos Mydūtės niekad nepamiršime.

Uošvė—HELEN ŽUKIENĖ, Binghamton, N. Y.
Brolienė—HELEN PINE, Columbus, Ohio

MIAMI, FLA.

Mirus

Vincui Bovinui

Reikiame gilia užuojautą jo žmonai Mitzi, dukrai Frances, visiems artimiesiems bei draugams. Liudime netekę taip brangaus idėjos draugo.

- Mildred Stensler
- Victor Becker
- Ieva Mizarienė
- Anne Yakstis
- Amelia Young
- Adelė Rainienė
- Ona Cepulienė
- Amelia ir Walter Yuskovic
- Walter ir Bronė Keršuliai
- Nellie ir Paul Ventai
- Helen Esker-Jeskevičiūtė
- Ruth Bell
- Nastė Buknienė
- Bill Malin

GULFPORT, FLA.

Mirus

Walteriui ir Myldai Žukams

Gili užuojauta visiems artimiesiems. Jie davė žmonijai visą geriausią kultūrą. Liko daug brangių prisiminimų.

RICHARD JANULIS
HELEN JANULIS
MRS. HELEN SHARKEY

St. Petersburg, Fla.

DETROIT, MICHIGAN

Pasibaigė

Liepos 23 d. Lietuvių radio pranešėjai atsiveikino su lietuviais, pranešdami jog tą stotį pardavė ir visų tautų programos užsibaigė. Si programa buvo transliuojama tris vakarus į savaitę po valandą laiko, ir buvo net keli pranešėjai, bet šios paskutinės programos pranešėjai buvo valandėlės direktorius-vedėjas Algis Zaparackas ir jo tėvelis Antanas Zaparackas, Sakė, visos tautos susivienijo ir visų tautybių direktorių pirmininkas yra Algis Zaparackas; taipgi sakė jog už šešių ar aštuonių savaitių vėl bus atnaujinta lietuvių programa, nes visų tautybių komitetas jau surado kitą stotį ir ją bando nupirkt. Apie radio bangą ir laiką bus pranešta per laikrašius.

Vedėjas Algis Zaparackas, dėkdamas už nuolatinę paramą ir visiems bendradarbiams-rėmėjams pagrojo buvęsio velionio vedėjo Ralph Valatkos įdainuotą dainelę "Elenutės Poika", o programa užbaigė linkėdamas visiems malonių dviejų mėnesių atostogų su daina "Esame mes gimė". Dabar visos tautos ieško investatorių ir rėmėjų galėti nupirkt tautybės radio stotį.

Klubo susirinkimas

Detroito Lietuvių Klubu pusmetinis susirinkimas įvyko liepos 25 d. savose patalpose, 4114 West Vernor Highway, Detroit. Susirinkimas praėjo sklandžiai; po susirinkimo nuolatinė Seimininkė, Antonette Garelis patiekė karštų dešrelių su kopūstais bei tortų ir kavutės. Jai pagelbėjo Emma Rye ir Bertha Rye.

Susirinkime pirmininkė Stefanija Masytė pranešė, jog klubas įsisteigė naują, didelę pranešimams lentą. Klubo narys Alex Waidžiulis mirė 1977 m. balandžio 23 d., paliko tam tikrą sumą pinigų klubo gerovei. Tuo laiku buvęs išdininkas Alfons Rye perdavė auką Tony ir Bertha Rye, kurie šią lentą nupirko, o Tony Rye ją prikėlė prie sienos.

Ateityje, vietoj lypdų pranešimus ant sienų, pranešimai bus pakabinoti šioj lentelėj. Klubiečiai dėkojo Alfons Rye bei Tony ir Bertha Rye. Sekantis klubo susirinkimas įvyks ketvirtąjį sekmadienį, rugpjūčio 22 d. klubo patalpose, 10 val. ryte.

Naujos patarnautojos

Buvusi patarnautoja-bar tenderė Kazė Stankus iš pareigų klube pasitraukė. Dabar Detroito Lietuvių Klubas turi dvi naujas patarnautojas: tris dienas patarnaus Frances Televičienė, o keturias dienas Elena Kilikevičienė. Klubo reikalus tvarkys Juozas Belūnas. Tas pareigas per daugelį metų ėjo Alfons ir Emma Rye, bet jie iš pareigų atsistatydino. Tai gi dabar klube turime tris

naujus darbininkus. Tikime, jog jie visiems patiks ir pareigas gerai atliks.

Gimtadienis

Jau buvo anksčiau rašyta, jog organizacijų narė pažangių laikraščių skaitytoja ir rėmėja-Anna Dočkus, paminėjo savo 90-ies metų gimtadienį liepos 24 d. Sekmadienį, liepos 25 d. po Klubo susirinkimo, pasveikinus Onytę, ji sveikintojus gerai pavaišino. Patarnavo klubo trustistas Kęstutis Garelis. Onutė Dočkus visi pasveikino ir palinkėjo geros sveikatos, taip pat sulaukt dar daug linksmų metų.

Svečiai

Liepos 25 d. po Detroito Lietuvių Klubo susirinkimo ir po vaišių, apie trečią valandą po pietų atsilankė svečių iš Massachusetts valstijos. Nors šie lietuviai klubiečiams buvo nepažįstami, bet kuomet išreiškė jog jie skaito laikraštį "Laisvė", su malonumu buvo visų priimti. Tai buvo Dianna Freimont, gyvenanti Troy, Michigan; jos tėveliai Petronė ir Albertas Freimont iš Sudbury, Massachusetts ir Alberto mamytė Elizabeth Freimont, "Laisvės" skaitytoja, iš Somerville, Massachusetts. Elizabeth Freimont skaito Detroito žinias "Laisvėje", turėjo net iškarpa su klubo adresu. Viešnia Elizabeth Freimont tuojau klausė ar nėra Garelis. Pristatyti Kęstutis Garelis ir jo žmona Antonette.

Po kalbų, patyrėme, kad viešnia gerai pažino Kęstučio tėvelius, Steponą ir Juliją Garelis, jie giminiuojasi. Taigi pora valandų greit prabėgo; Kęstutis ir Antonette Gareliai su naujais draugais ir giminėmis susipažino, pasikeitė adresais ir pasižadėjo susirašinėti ir vieni kitus aplankyti. Buvo malonu su svečiais pabendrauti.

Senstame

Klubo susirinkime sužinojome, jog čiagamė klubiečiai jau sensta. Pav. Angela ir Stewart Riddell liepos 19 d. paminėjo savo 30 metų vedybinio gyvenimo sukaktį; liepos 22 d. Bertha ir Tony Rye paminėjo 32 metų sukaktį, o Emma ir Alfons Rye liepos 27 d. minėjo jau 42 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Sveikiname ir jiems linkime daug linksmų metų.

Išvyksta

Sužinojome jog klubo išdininkė Ruby Vegeliūtė Jeske ir jos pusbrolis Julius Rudys išvyksta į Tarybų Lietuvą per Kanadą rugpjūčio 12 d. Julius Rudys nori aplankyti savo sergantį brolių ir dalyvaut jo giminių vestuvėse.

Rugpjūčio 26 d. "Laisvės" redaktorė Ieva Mizarienė taipgi išvyksta į Tarybų Lietuvą, bet iš New Yorko. Pavydime, bet linkime jiems linksmų dienų Tar. Lietuvoj.

Stefanija

Pasikalbėjimas su Nemunuties Švendubre

Buvai tu žilas, mūsų upių tėve,
Dabar tu rudas, drumzlinas, o dieve...
Prie užrašo: „Pasigrožėkim valandėlę“
Sustokim pagalvoti, mūsų upių tėve.

Sustokim bėgę, sukęsi, skubėję,
Dainom ir pasakom, žadėjimais tikėję,
Supilkime į sąžinės dar permatomą indą
Tave, drumzlem ir šiukšlėm padabintą.

Tave, mūs gerbūviu pakvipsų, spalvotą,
Pavirtusį į bėgantį naktinį puodą,
Į raibuliuojančių riebių dėmių kloaką,
Kuriam mūs dainos ir legendos teka.

Nustokime viens kitą garbste, gaudę,
Lyg nieko nebematę, nesuauodę.

ALFONSAS MALDONIS

Tarp lietuvių

Haverhill, Mass. ilgametė "Laisvės" vartininkė, skaitytoja ir rėmėja Antonette Račkauskienė pabaigoje šio mėnesio persikėlė gyventi į Miami, Florida pas sūnų.

Linkime draugei Račkauskienėi laimingai gyventi saulėje Floridoje.

St. Peterburgo šeimos, kiek mums žinoma, net trys atostogauja Tarybų Lietuvoje—V. ir V. Bunkai, P. ir V. Budroniai ir J. ir B. Vaitkai.

Buvo malonu telefonu išgirsti balsą mielo žurnalisto Sigitto Krivicko, kuris praėjusio pirmadienio naktį su šeima grįžo iš Tarybų Lietuvos, ten 5 savaites atostogavęs. Draugas Krivickas grįžo prie savo pareigų kaip akredituotas "Moscow News" ir Vilniaus "Tiesos" korespondentas prie Jungtinių Tautų.

Praėjusį sekmadienį LDS 1-os ir 13-os kuopų susirinkimas praėjo labai gražiai. Po susirinkimo buvo rodomi filmai, bet apie tai plačiau bus parašyta sekančiame "Laisvės" numeryje.

JUOKAI

Ivairūs komplimentai pareiškiami moterims

Nuostabių komplimentų vyrų pareiškia moterims, kurias jie myli:

Prancūzas sako savo mylimajai: "mano mažas kopūstelis" arabas—"mano agurkėlis", suomis—"mano lapelis", lenkas—"mano katytė", lietuvis—"mano uogelė", tibetietis—"mano mažytė kiaušinėlis", anglas—"mano mažytė silkelė".

Zinoma, visa tai kartojama prieš vestuves...

Humoristas Bob Hope pasakoja

Beprotis eina viduriu gatvės, tempdamas virvutę. Policininkas jį pastebėjęs, priartina prie jo ir klausia:

— Ką tamsta čia darai?
— Ieškau nematomo žmogaus.

— Nematomo žmogaus?—nustebo policininkas.—O ko kiam reikalau?

— Noriu atiduoti jam savo šuniuką, aišku.

Meilė buvo akla

Girdėjau, kad išimylėjęs iš pirmo pamatymo, tu nedelsdamas ir susituokėi.

— Taip. Ir tai įvyko tik dėlto, kad pirmą kartą gyvenime užmiršau namuose savo akinius.

Tik dabar suprato

Vienas alkoholio mėgėjas, kuriam gydytojas uždraudė gerti spiritinius gėrimus, nenoromis ir susiraukęs geria pienu. Ištuštinęs stiklinę, jis taria žmonai:

— Dabar suprantu kodėl kūdikiai nenustoja rėkti...

Jis nėra toks

— Tavo numylėtinis yra labai netaupus.

— Priešingai, ponias. Kaip tik jis įeina į mano kambarį, tuojau užgesina šviesą.

Būdas suplonėti

Vienas ponas, lieknas ir gražus damos klausiamas kaip jis gali išlaikyti savo mažą svorį, atsako:—Tam tikslui užtenka tik vieno svaro žirnių... —O kaip gi? Vienas svaras žirnių? O, aš nutukčiau, suvalgiusi svarą žirnių.

— Ne, ponias. To svaro žirnių nereikia valgyti, bet paberti kambarį ir paskui juos visus po vieną surinkti. Ir taip kas dieną.

"Argentinios Lietuvių Balsas"

Vilniaus valstybinis kvartetas—Petras Kunca, Donatas Katkus, Audronė Vainiūnaitė ir Augustinas Vasiliauskas po koncerto Mazojeje baroko saleje Vilniuje.

Donatas Katkus viešėjo JAV

Vilniaus valstybinio kvarteto narys Donatas Katkus buvo atvykęs pas gimines į Indianapolis, Indiana. Jis lankėsi Chicagoje, Washingtono ir kelias dienas praleido New Yorke. Buvo labai malonu susitikti su draugu Katkum New Yorke, nors ir trumpam laikui.

Pabuvęs Amerikoje virš mėnesį laiko, grįžo į namus rugpjūčio 4 d.

Ieva Mizarienė

K. Petrikiene ligininėje

Draugės Petrikienės sūnus Artūras skambino antradienį pranešti, kad tą rytą motina reikėjo paguldyti Catskill Memorial ligininėje. Ja smarkiai suėmė skausmai širdies skausmai ir 6:30 val. ryte reikėjo išsukti greitąja pagalba.

Linkime draugei Petrikienei greit sustiprėti ir grįžti namo. Artūriui dėkojame už pranešimą.

BRIEFS

Ronald Reagan's \$200,000 annual salary and \$90,000 expense allowance makes him the world's highest paid government leader.

A New Jersey medical researcher has released preliminary findings of a 10-year study which point to a high incidence of cancer in four counties that contain toxic waste dumps.

Ksavera Kaross, well known American Lithuanian activist and head of an American Soviet Friendship organization—Russian Institute—in San Francisco is going to Lithuania this month with her daughter and taking her late husband's ashes there to place them next to his mother's.

New York's Aido Chorus 70th Anniversary album has been printed and will be in our hands soon. It's a beautiful album with pictures and very valuable information. I am sure that all of the Aido's members will treasure that special album and also other people and friends of the chorus.

Aldona Katinas did a terrific job with her talk and slide show about her trip to Lithuania in Aido and "Laisvė" joint group. It was the best report I have heard. She spoke after the LDS branch 1 and 13 meeting last Sunday and it sure was a treat. Nellie Shumbris' slide show was very good too but people by that time got a little restless sitting so long.

It would be nice if Nellie and Aldona will repeat their performances but at different dates.

Amelia P. Young is one of the most outstanding persons in New York Aido Chorus history. She joined the chorus in 1927 and sang in it continuously till 1947. During this time she served in capacities of chairman, financial secretary and on many committees. Also represented the chorus in the LMS district and center.

Amelia acted and sang in many roles in operetas like Grigutis, Spartakas, Salomeja and others. She also directed Salomeja and Lietuva.

Amelia was a member of the famous Aido sextette. This group had regular performances and travelled to other places, performing for other groups.

Since 1948 Amelia trained for operatic solo work and sang hundreds of solos at concerts of Aido's, "Laisvės", "Vilnis", LDS etc. And she is still doing so.

Amelia Young

LA...
we...
102-02 Li...
Ozone Park...
Telephon...
Area C...

NO. 34

KR

Vidurio R...
krauj...
Džiugina p...
salini...
Klaidinimo...
apgau...
Jų visos pa...
Sveikiname...
A...

Vidurio R...
tarp Izraeli...
krauj...
Džiugina p...
salini...
Klaidinimo...
apgau...
Jų visos pa...
Sveikiname...
A...

Prieš kok...
pranešimu...
užuominu...
Tarybų Saj...
labai įtem...
diena jie ga...
konfliktu...
Tokių užu...
bepasirado...
na visos pas...
ninkus.

Tas reiki...
mo tarp ti...
arba jis tapo...

Prezident...
nistracija p...
rimo ir apga...
ka.

Ji klaidina...
na ją turė...
varžyti dirž...
laikai jau be...
Administrac...
mos, kai ji...
jinai daro...
galima ir t...
kad gražesn...
ateitų.

Kaip tik...
turtina tur...
liadiu.

Dabar jau...
pastangos m...
šiosios klasė...
talistinė san...
ir išstumti j...
tautų sandar...
Sindien I...
listinių taut...
socializmo v...
naują, šviesi...

Vilniaus "..."
d. po ant...
mokslinkin...
tome:

Lietuvos...
tijos Centr...
Lietuvos TS...
ryba įsteigė...
Ivanauko p...
Akademik...
ko premija l...
tą per treju...
TSR Moks...
prezidium...
gamtos aps...
kolegijos ir...
apsaugos dr...
kinės taryl...
sprendimu t...
rybinį indėl...
gos ir biolog...
tojimo srityj...
Isteigta t...
ko Prancišk...
mija. Ji bus...
per trejus...
TSR Moks...
prezidiumo...
didelį kūryb...
rimentinės z...

Nuoširdžia...
Tarybų Lie...
už tokį aukš...
nima.